

12 maart 2008 nr 38

INFO
LGOG
KRING TER HORST

OPGERICHT 1 JANUARI 1974

LGOG

INFO LGOG KRING TER HORST,
achttiende jaargang, nummer 38, 12 maart 2008
Een uitgave van Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap
Kring Ter Horst.
INFO LGOG KRING TER HORST verschijnt tweemaal per jaar:
in maart en september.
Oplage: 200 exemplaren
Uiterste inzenddata kopij: 1 februari en 15 augustus
Redactie: Yvonne Hermans-Cuppen en Wim Moorman
Redactieadres: Meterikseweg 153, 5961 CV Horst,
telefoon (077) 398 1606, e-mail: wim.moorman@hetnet.nl

INHOUD

Van de redactie	5
Uitnodiging 34 ^e jaarvergadering	7
Beleidsvoornemens 2008	9
Verslag over het jaar 2007	13
Verslag 33 ^e jaarvergadering	19
Programma	25
Verslagen activiteiten	26
Nieuws van het Historisch Educatief Platform	35
H.J.M. Hendrix, Feesten in de dorpen van Horst aan de Maas naar aanleiding van de geboorte van Napoleon II Koning van Rome in 1811	37
Jan Hendrix, Wetenswaardigheden betreffende de groei der bevolking in onze huidige gemeente	41
Bert Billekens, De historie van de voormalige boortoren in Sevenum	43
Nieuwe publicaties	47
Bestuur LGOG Kring Ter Horst	52

ADVERTENTIE

Grand Café "Coenders" & "De Oude Lind"

De gelegenheden waar u alles vindt...

- * *Lunches*
- * *Diners*
- * *Catering*
- * *Vergaderingen*

- * *Bruiloften*
- * *Recepties*
- * *Koffietafels*
- * *Brunches*

Restaurant "De Oude Lind"

Venrayseweg 93, 5961 AE Horst
Tel. 077 398 83 43, Fax 077 398 85 84

Grand Café "Coenders"

Jacob Merlostraat 1, 5961 AA Horst
Tel. 077 398 16 59

VAN DE REDACTIE

In 2001 ontstond door de samenvoeging van de gemeenten Broekhuizen, Grubbenvorst en Horst de gemeente Horst aan de Maas. Die nieuwe gemeente heeft nu een begerig oog laten vallen op Sevenum. Mocht het tot een samenvoeging komen, dan ontstaat een nieuwe gemeente die precies samenvalt met het gebied waaruit LGOG Kring Ter Horst al sinds 1974 zijn leden rekruteert. De conclusie moet dan luiden dat de oprichters van de kring hun tijd meer dan dertig jaar vooruit waren!

De bijdragen aan deze editie van Info LGOG Kring Ter Horst bekijken, zou het er misschien op kunnen lijken dat de redactie al vooruit loopt op de vorming van wat we voor het gemak maar even 'Groot Horst' zullen noemen. Maar het is echt puur toeval dat de ingezonden bijdragen in dit nummer nagenoeg het hele werkingsgebied van de kring bestrijken. Huub Hendrix gaat na hoe in de gemeenten Broekhuizen, Grubbenvorst en Horst in 1811 de geboorte van Napoleon II werd gevierd. Jan Hendrix vergelijkt de inwonersaantallen van de diverse kernen van Horst aan de Maas uit 1802 met die van 2007. Bert Billekens ten slotte richt zijn aandacht op de boortoren die in 1913 in het gebied tussen Kronenberg en het latere Evertsoord werd geplaatst.

Ook de publicaties die in de boekenrubriek aan bod komen, zou je in een 'Groot Horster' perspectief kunnen plaatsen, want van de vijf besproken boeken gaan er twee over Horst, één over Grubbenvorst en Lottum, één over Kronenberg en één over de Peel. Voor de rest staat deze Info vooral in het teken van de komende jaarvergadering, met onder meer het jaarverslag en de notulen van de vorige jaarvergadering.

Yvonne Hermans-Cuppen

Wim Moorman

ADVERTENTIE

Voor advies en feesten op maat!

Vergaderingen

Koffietafels

Catering

**Wilhelminaplein 9
5961 ES Horst
telefoon 077-398 1318**

Theo van Heijster

UITNODIGING 34^e JAARVERGADERING 12 MAART 2008

Dames en Heren,

Graag nodigen wij u allen uit om op woensdag 12 maart 2008, vanaf 20.00 uur, onze 34e jaarvergadering bij te wonen. Deze vergadering zal worden gehouden in zaal De Sport, Wilhelminaplein 9 te Horst.

AGENDA

1. Opening en mededelingen.
2. Verslag 33e jaarvergadering (7 maart 2007, zie Info LGOG nr. 38).
3. Verslag over 2007 van de secretaris (zie Info LGOG nr. 38).
4. Verslag over 2007 van de penningmeester en de kascontrolecommissie.
5. Benoeming nieuw lid kascontrolecommissie.
6. Bestuurssamenstelling
Aftredend zijn mevrouw M.E.A.P. Huijs-Oostveen, de heer drs. X.C.C. van Dijk en de penningmeester, de heer P. Jakobs. Mevrouw Huijs stelt zich niet meer herkiesbaar; de heer Van Dijk stelt zich beschikbaar voor een derde termijn en de heer Jakobs voor een tweede termijn. Het bestuur stelt voor om in de plaats van mevrouw Huijs als bestuurslid te benoemen mevrouw W.J.G. (Mien) Seuren-Keijsers, De Donckstraat 41 uit Sevenum. Verder stelt het bestuur voor om de heer Van Dijk voor een derde termijn te benoemen mede gezien zijn achtergrond als archeoloog. Tenslotte stelt het bestuur voor om de heer Jakobs te benoemen voor een tweede termijn.
De leden kunnen andere kandidaten voordragen. Een dergelijke voordracht moet vóór 5 maart 2008 bij de secretaris van het bestuur zijn ingediend, voorzien van de handtekeningen van tien leden en de kandidaat.
7. Bespreking bestuursbeleid.
8. Rondvraag.
9. Sluiting van de jaarvergadering.

Na de pauze zal de heer Sraar Voesten, voorzitter van de Historische Kring Grubbenvorst-Lottum, een lezing houden over het ontstaan van Grubbenvorst en Lottum. Beide dorpen maken nu deel uit van de ge-

meente Horst aan de Maas; sinds 1800 vormden zij de gemeente Grubbenvorst.

Op de hoge Maasoever heeft al zeer vroeg bewoning plaats gevonden. Er zijn sporen gevonden uit de vroeg-Germaanse tijd. Bekende namen uit het verleden zijn: Reuvelt, De Bisweide en Heierhoeve. Over al deze zaken en nog veel meer zal de heer Voesten uitgebreid spreken.

In 2001 fuseerden beide dorpen met de gemeente Horst. Grubbenvorst telt ongeveer 4800 inwoners, Lottum ruim 2000. Lottum kreeg pas in 1608 een eigen schepenbank. Het bezit nog een eigen 'kasteeltje'(De Borggraaf) uit het einde van de vijftiende eeuw. Het kasteel Kaldenbroek wordt voor het eerst genoemd in 1394.

Tijdens deze lezing zal de heer Voesten uitgebreid ingaan op de geschiedenis van beide dorpen.

Wij hopen dat u onze 34^e jaarvergadering in zaal De Sport zult kunnen bijwonen.

Namens het bestuur van LGOG kring Ter Horst,

drs. Marcel van den Munckhof, voorzitter

dhr. Jan Vissers, secretaris

De volgende vergadering is op **woensdag 9 april 2008 om 20.00 uur** in zaal De Sport.

BELEIDSVOORNEMENS 2008

Geachte leden van het LGOG van de Kring Ter Horst,

Voor de kring Ter Horst van het LGOG is 2008 in tamelijke rust begonnen: geen al te grote verschuivingen in het ledenbestand en de belangstelling voor de activiteiten in 2007 is prima te noemen (het aantal deelnemers aan de lezingen lag zelfs beduidend hoger dan in 2006, 72 aanwezigen tegenover 53, een toename van 35% hoewel het bestuur de betrekkelijkheid van deze cijfers inziet). Het blijkt dat voor, in het bijzonder, onderwerpen die oorlogen en archeologie behandelen, een grote belangstelling bestaat. Enige punt van zorg is onze locatie: regelmatig gaan er geruchten dat wij niet meer terecht zouden kunnen in onze – inmiddels – vertrouwde zaal. Tot op heden zijn er echter geen signalen in die richting. Mocht het ooit toch zo ver komen, dan zal het bestuur een locatie proberen te vinden die in het centrum van Horst ligt.

Voor het nieuwe jaar 2008 richt het bestuur zich op het vervolgen van het ingezette beleid. Dat wil zeggen dat het aantal lezingen op minimaal zes blijft, dat er een cursus georganiseerd wordt, dat er wederom excursies in het verschiep liggen, dat Info LGOG zal blijven verschijnen en dat de nieuwe activiteit – de zomerse wandelingen – opnieuw georganiseerd zal worden. Het bestuur heeft daarvoor al twee data gekozen en twee kernen uit ons verzorgingsgebied. Ook voor onze leden komen de Maasgouw en de "Publications" natuurlijk weer evenals andere activiteiten vanuit het Genootschapbestuur.

Elk jaar memoreren we het ledenaantal. Het bestuur hecht er dan ook enorm aan om dit getal zoveel mogelijk in de gaten te blijven houden. Nadrukkelijk hoort verjonging bij de vernieuwing. Door activiteiten te organiseren die ook een jonger publiek aan zouden kunnen spreken hopen we nieuwe leden aan ons te binden. Een van de mogelijkheden daartoe is te zorgen voor naamsbekendheid.

Die naamsbekendheid hopen wij te vergroten door in 2009 aandacht te besteden aan het jubileum van de kring. Op 1 januari 1974 werd de kring Ter Horst opgericht, dus in 2009 viert de kring zijn 35-jarig bestaan. Het bestuur is al begonnen met het nadenken over en het voorbereiden van speciale activiteiten. Een van de activiteiten is natuurlijk de meerdaagse excursie. Het bestuur heeft al een datum vastgelegd, name-

lijk het Hemelvaartsweekend van 2009. Het doel is nog niet vastgesteld – het programma uiteraard ook niet – maar wij willen graag deze datum nu al bekend maken zodat onze leden deze nu al kunnen reserveren in de agenda: het weekend van 22 en 23 mei 2009 dus.

Een punt van zorg voor het bestuur blijft de wijze van het verzenden van de convocaties. Na de abrupte wijziging vorig jaar, ingevoerd door het Genootschapbestuur, is het Kringbestuur nog steeds niet helemaal gerust over de goede ontvangst van de convocaties: er bereiken ons nog steeds signalen dat sommige leden hun opgaven niet gehonoreerd zien en dat enkele leden vergeten zijn hun wensen kenbaar te maken. Het bestuur wil in 2008 hier een definitieve oplossing voor vinden. Bovendien heeft het kringbestuur aangedrongen op een extra bijeenkomst met de andere kringbesturen; inmiddels is duidelijk dat deze wens gehonoreerd zal worden.

De contacten met de andere heemkundige verenigingen en musea verlopen goed. Het contact met Museum De Kantfabriek (annex Oudheidkamer) heeft zelfs geresulteerd in de afspraak dat de leden van het LGOG bij dit museum vanaf nu een korting van 50 % op de toegangsprijs krijgen op vertoon van de lidmaatschapskaart. Het bestuur vindt dat een kortingsregeling eigenlijk voor alle musea in de provincie zou moeten gelden. Momenteel hebben LGOG-leden gratis toegang tot het Bonenfantenmuseum in Maastricht en nu dus korting in Museum De Kantfabriek. Het Kringbestuur zal daarover dit jaar overleg voeren met de andere musea in ons verzorgingsgebied.

Eens per jaar entameert LGOG Kring Ter Horst een overleg met de regionale heemkundige verenigingen maar daarnaast zien we een groot deel daarvan ook nog via de werkgroep "museumoverleg" van de gemeente Horst aan de Maas. Een van de concrete projecten van dit overleg is de uitgave van een boekje dat in de hele gemeente Horst aan de Maas verspreid zal worden. Op onze lezing van april zal dit boekje officieel gepresenteerd worden; uiteraard zullen wij ervoor zorgen dat dit boekje ook voor onze leden buiten de gemeente Horst aan de Maas beschikbaar komt. In het boekje staat een bijdrage van het LGOG Kring Ter Horst in de vorm van een feitelijk historisch overzicht van de gemeente. Het ligt in de bedoeling dit overzicht mettertijd te publiceren op onze website, samen met een dergelijk overzicht van de gemeente Sevenum waardoor we ons hele verzorgingsgebied dekken.

De website wordt, overigens, erg goed bekeken. Met name de digitale versies van de Info LGOG blijken in een behoefte te voorzien. De verslagen van de bijeenkomsten, verluchtigd met foto's, worden ook geregeld geraadpleegd. Deze verslagen worden veelal door bestuursleden verzorgd; het zou fijn zijn als er een poule zou kunnen ontstaan van verslagleggers bestaande uit leden en bestuursleden.

Info LGOG bestaat al vele jaren. Momenteel wordt met de redactie bekeken hoe het blad enige vernieuwing kan ondergaan zonder tekort te doen aan de oorspronkelijke bedoeling: het bundelen (zo u wilt, archiveren) van activiteiten van onze kring en van wat er zoal op historisch en archeologisch vlak gebeurt in ons verzorgingsgebied. Het overgaan op alleen digitale vormen is daarbij nadrukkelijk niet de bedoeling.

Die digitale werkwijze wordt wel toegepast door het Historisch Educatief Platform. Deze werkgroep, die eigenlijk onder de paraplu van LGOG Kring Ter Horst functioneert, is actief voor de schooljeugd en streeft met digitale lesbrieven de jongeren regionaal historisch besef bij te brengen. Momenteel wordt bekeken hoe de werkgroep in de toekomst verder gaat; het bestuur hecht eraan dat de groep in elk geval productief blijft en wil in overleg met de werkgroepleden vaststellen hoe naar buiten getreden zal worden.

Afgelopen jaar heeft een delegatie van het bestuur uitgebreidere contacten gehad met vertegenwoordigers van de kringen Venray en Venlo. Het ligt in de bedoeling deze contacten uit te bouwen en te kijken in welke projecten we met elkaar kunnen samenwerken waarbij natuurlijk ieder verantwoordelijk blijft voor de eigen kring. In deze tijden van fusies en samenvoegingen wordt door deze samenwerking echter niet gezocht in die richting.

Graag hopen wij dat het voorgestelde beleid ondersteund wordt door onze leden. De instemmende reacties die wij in het verleden ontvingen, geven ons het vertrouwen dat we op deze weg verder kunnen gaan.

Vastgesteld door het Kringbestuur LGOG Kring Ter Horst op 7 januari 2008.

Marcel van den Munckhof
voorzitter

ADVERTENTIES

HERMKENS
GLAS & SCHILDERWERKEN V.O.F.

Sef van Megelaan 28 Broekhuizen
T: 077-4631495
E: hermkensvof@gmail.com

Voor alle voorkomende
Glas- & Schilderwerken, voor particulieren,
bedrijven en instellingen.

Bel of mail vrijblijvend voor advies of een offerte,
of kom langs in onze verfspecialzaak !!!

Voor al uw

**FIETS-REPARATIES
en 2e HANDS FIETSEN**

**WIEL BECKERS
RIJWIELSERVICE
Van Merwijckstraat 47
Horst**

Open: ma t/m vrij 19.00-20.00 uur

Bel voor inlichtingen:
077 - 398 63 32

VERSLAG OVER HET JAAR 2007

Leden

Op 31 december 2007 telde de Kring Ter Horst van het LGOG 163 leden. Dit is gelijk aan het aantal van 31 december 2006. De leden waren als volgt verdeeld:

	Totaal	Horst a/d Maas	Sevenum	elders
gewone leden	127	85	21	21
gezinsleden	34	25	6	3
ereleden LGOG	1	1		
gemeenten	1	1		
31-12-2007	163	112	27	24
31-12-2006	163	113	27	23
31-12-2005	162	110	27	25
31-12-2004	166	112	28	26
31-12-2003	163	114	24	25

Het bestuur

Het bestuur was op 31 december 2007 als volgt samengesteld:

De heer drs. M.P.G.M. van den Munckhof	voorzitter
De heer drs. W.J. Moorman	vice-voorzitter
De heer P.J.T. Vissers	secretaris
De heer P. Jakobs	penningmeester
De heer drs. X.C.C. van Dijk	lid
Mevrouw M.E.A.P. Huijs-Oostveen	lid
De heer P.J.M. Jakobs	lid

Bestuursvergaderingen

Het bestuur kwam in het verslagjaar zeven maal in vergadering bijeen: 22 januari, 20 maart, 31 mei, 14 juni, 29 augustus, 3 oktober en 19 november. In de bestuursvergaderingen werden behalve de lopende zaken, beleidszaken besproken. Enkele agendapunten waren: voorbereiding van het activiteitenprogramma (lezingen, uitgave informatieblad INFO LGOG, excursies, cursussen en jaarvergadering), HEP, samenwerking met scholen, contacten met genootschapbestuur en heemkundeverenigingen en overleg met het VVV en de gemeenten.

Hoofdbestuur en kringbesturen

In het voorjaar en in het najaar vonden, in afwijking van voorgaande jaren, aparte K.S.C.-vergaderingen plaats. Het was gebruikelijk om deze vergadering te plannen voor de algemene ledenvergadering. Het genootschapbestuur overlegde tijdens deze bijeenkomsten met de besturen van de kringen, secties en commissies van LGOG over het te voeren beleid. De voorjaarsvergadering werd op 19 april gehouden in "De Postkoets" te Horn.

Agendapunten waren onder andere kennismaking met de beoogde opvolger van de heer Joos Truijen, de heer Karel Majoor. Verder werden besproken: de beleidsnota 2005-2008, de stand van zaken bij de commissie "Collecties", verzending convocaten en "Publications" en de ontwikkeling van de nieuwe website van het LGOG.

De eerste ALV vond plaats op 12 mei 2007 in Steyl. Na de vergadering werd een bezoek gebracht aan het Missiehuis, de Botanische Tuin Jochemhof, Limburgs Schutterijmuseum of Stijlvol Steyl.

De najaarsvergadering vond op 13 oktober in Venray plaats. Tijdens deze vergadering hielden de aanwezigen zich onder andere bezig met de Beleidsnotitie. Ook werd de begroting voor 2008 behandeld. Tijdens het middagprogramma werd na een inleiding door de voorzitter van de kring Venray, de heer Jan Min, een rondleiding gehouden over de terreinen van St. Servatius en een bezoek gebracht aan het museum voor psychiatrie.

Een delegatie van het bestuur van kring Ter Horst was zowel bij de voorjaarsvergadering als de najaarsvergadering aanwezig.

Ledenvergaderingen 2007:

31 januari: LEZING

"De vroegmiddeleeuwse nederzetting op het Meterikseveld". Door archeoloog Jan de Koning uit Amsterdam werd een presentatie verzorgd over recente opgravingen op het Meterikseveld, aangevuld met schetsen van de nederzettingen die daar lagen. 89 personen bezochten deze lezing.

7 maart: JAARVERGADERING

Drieëndertigste jaarvergadering. Na de pauze werd door de heer Hay Mulders een lezing gehouden over het ontstaan van het dorp America en het leven in deze hechte gemeenschap gedurende de afgelopen 100 jaar. 59 leden en niet-leden waren aanwezig.

11 april: LEZING

"De meidagen van 1940 en de bevrijding van de gemeenten Sevenum en Horst" was het onderwerp van de lezing die oud-officier Hans Steenmetz presenteerde op deze avond.

135 personen bezochten deze lezing.

19 september: LEZING

De heer Harry Vriens hield een boeiende lezing over: "De betekenis van relieken en relikwieën" In deze lezing werd uitvoerig stil gestaan bij het ontstaan en de betekenis van relikwieën voor mensen in vroegere tijden. Er waren 45 personen aanwezig.

7 november: LEZING

De heer Chrit Klerken uit Blerick vertelde over: "Speurtochten in schatlijsten. Van hoofdgeld, beestenschat en andere lasten". Voor genealogen zijn deze belastinglijsten van belang voor hun onderzoek. De lezing werd bezocht door 43 personen.

12 december: LEZING

De heer G. Verbeet hield een lezing over: "Nederlands en Belgisch Limburg tijdens de Eerste Wereldoorlog". Hoe Nederland toch te maken kreeg met de gevolgen van de Eerste Wereldoorlog, met name door de grote stroom Belgische vluchtelingen. De lezing werd bezocht door 60 personen.

Gemiddeld bezochten 72 personen onze lezingen (53 in 2006).

Excursies:

Op zaterdag 21 april namen 34 personen deel aan de excursie naar **Kampen**. Onder leiding van deskundige gidsen werd eerst een stadswandeling gemaakt door de historische Hanzestad. Daarna werd een bezoek gebracht aan het in 2005 geopende ikonenmuseum, waar een schitterende verzameling Russisch-Orthodoxe Kunst bij elkaar is gebracht. Tenslotte werd nog een bezoek gebracht aan de Koggewerf. De Kogge was het middeleeuwse schip waar de Noord- en Oostzee mee bevaren werd.

Een kleine excursie werd op 18 november georganiseerd naar **Roermond**. 18 Personen hadden zich aangemeld om het museum in Roermond te bezoeken. Dit is gevestigd in het voormalige woonhuis en werk-

plaats van architect Pierre Cuypers. Onder leiding van een gids werd er rondgeleid door de gebouwen waarbij uitleg werd gegeven over het leven en werk van Pierre Cuypers. In de werkplaats kon nog worden bekeken hoe in die tijd gewerkt werd en welke materialen en gereedschappen werden gebruikt.

Dorpswandelingen:

Nieuw in ons programma zijn de dorpswandelingen. Dit jaar werden er twee gehouden. Na het succes hiervan is het bestuur voornemens om dit project voort te zetten. Gepland voor 2008 zijn wandelingen door Grubbenvorst en Kronenberg.

14 augustus: avondwandeling door America:

Als vervolg op de lezing tijdens de jaarvergadering door de heer Hay Mulders werd op deze avond een wandeling gehouden door de oude kern van America. Onder de bezielende leiding van de gids werden allerlei markante gebouwen bekeken en werden herinneringen opgehaald aan markante figuren uit het Amerikaanse verleden, van de gebroeders Van Doorne en meester Rongen tot Rowwen Hèze. Begin- en eindpunt was het bekende café Boëms Jeu. 35 Personen namen deel aan deze excursie.

21 augustus: avondwandeling door Horst-centrum:

Ondanks de vele regen werd er voor ongeveer 30 deelnemers toch een rondwandeling gemaakt door Horst. Onder de deskundige leiding van historicus Jos Schatorjé en bouwhistoricus Jan Kamphuis werd een route gevolgd vanaf het Wilhelminaplein naar het Lambertusplein, atrium, Hoofdstraat, Kerkstraat en weer terug. Van diverse gebouwen werden opvallende en onopvallende aspecten door de inleiders belicht. De invalende duisternis maakte een einde aan deze interessante wandeling.

C u r s u s s e n:

In 2007 werd door het LGOG kring Ter Horst een cursus aangeboden over: "**De Schilderkunst in Limburg**" door de heer Harry Balk uit Weert. In vier avonden, 17 en 24 januari en 7 en 28 februari, werd door de heer Balk de betekenis van de Limburgse schilderkunst belicht. Ingegaan werd op invloeden en stromingen die van betekenis waren voor de Limburgse schilderkunst. Vele schilders kwamen aan de orde en de cursisten kregen een goed beeld van een levendig cultureel leven in Limburg. De cursus was met 25 deelnemers helemaal vol. Er moesten zelfs enige mensen op een wachtlijst gezet worden.

Activiteiten:

INFO LGOG:

In 2007 verschenen onder redactie van mevrouw drs. Y. Hermans-Cuppen en de heer drs. W. Moorman nummer 36 en 37 van *Info LGOG Kring Ter Horst*.

Nummer **36** opent met de stukken voor de 33^e jaarvergadering, te weten de uitnodiging, het verslag over het jaar 2006 en het verslag van de 32^e jaarvergadering en de beleidsvoornemens voor 2007. Verder bevat het verslagen van de lezingen op 13 september 2006 (Het Huys Kessel), 8 november 2006 (Een plaag erger dan de pest, pokkenepidemieën en andere plagen in Nederland in de 18^e en 19^e eeuw), 13 december 2006 (De verbeelding van het kerstgebeuren in de vroegchristelijke en middeleeuwse kunst) en 31 januari 2007 (De vroegmiddeleeuwse nederzetting op het Meterikse veld). Verder wordt het programma voor 2007 aangekondigd en wordt gememoreerd aan het feit dat onze voorzitter een Franse onderscheiding heeft ontvangen. Van de heer André de Bruin is een artikel opgenomen over: "De heilige Jozef, een vergeten fenomeen". Van de heer Grad Lenssen is een verhaal opgenomen getiteld: "Verhaal van mien vader". Afgesloten werd met een recensie van het boek: "De Sevenumse scholen, drie en een halve eeuw onderwijs in Sevenum", door N. Versteegen-Maessen.

Info nummer **37** bevat, naast de inleidingen door de redacteur en de voorzitter, verslagen van de volgende activiteiten: de wintercursus (De Schilderkunst in Limburg) op 17 en 24 januari, 7 en 28 februari, de lezing op 7 maart over "Het ontstaan en de geschiedenis van America" door Hay Mulders en de lezing op 11 april door Hans Steenmetz over: "De meidagen van 1940 en de bevrijding van de gemeentes Sevenum en Horst". Ook van de excursie naar Kampen op 21 april is een verslag opgenomen. Bij de avondwandelingen op 14 en 21 augustus door America en Horst-centrum wordt uitgebreid stil gestaan. Van onze medeoprichter, de heer ing. Ludwig Greweldinger, zijn enige foto's en een "In Memoriam" opgenomen. De heer Greweldinger overleed op 2 juli 2007. Van de hand van onze hoofdredacteur verscheen een tweetal artikelen: "Herinneringen aan Jaap Renaud en Ludwig Greweldinger" en een interview met de heer Jan Janssen over de opening van museum de Kantfabriek. Tenslotte werd een verslag van de bijeenkomst op 2 mei 2007 met de regionale heemkundeverenigingen opgenomen.

INFO LGOG wordt mede mogelijk gemaakt dankzij bijdragen van regionale sponsors.

Overleg Heemkundeverenigingen:

Op 2 mei vond de zesentwintigste bijeenkomst plaats van het Regionaal Overleg Heemkundeverenigingen. Aanwezig waren vertegenwoordigers van America, Broekhuizen, Grubbenvorst, Meerlo-Wanssum, Melderslo, Merselo, Sevenum, Venray en Horst. Er werd uitgebreid van gedachten gewisseld over elkaars activiteiten.

Museumoverleg:

Sinds enkele jaren werken de Horster musea, heemkundeverenigingen en het LGOG samen in een werkgroep onder leiding van de gemeente Horst aan de Maas. Op initiatief van deze werkgroep wordt gewerkt aan een "museumproject" waarbij een bepaalde tijd (de periode 1850 tot 1940) centraal zal staan. LGOG werkt hier ook aan mee in de zin dat er een of meerdere lezingen gehouden zullen worden in het jaar 2008.

Historisch Educatief Platform (HEP):

Het Historisch Educatief Platform houdt zich bezig met het ontwikkelen van lesprogramma's voor het onderwijs. De onderwerpen die gekozen worden moeten betrekking hebben op de historie van de eigen omgeving, in de ruimste zin van het woord. Het laatste project gaat over "Ziektes door de eeuwen heen" met als ondertitel "Van zwarte dood tot vogelgriep".

Het project behandelt ziektes in het verleden in Noord-Limburg. De periode is ruim genomen maar het accent ligt op de 17e en 18e eeuw. Voor de eerste keer is er geen gebruik meer gemaakt van een schriftelijke uitgave. Deze projecten werden digitaal aan de scholen aangeboden, maar het gebruik is moeilijk meetbaar ondanks de constatering dat de website van het HEP veelvuldig geraadpleegd wordt.

7 januari 2008

Jan Vissers, secretaris

VERSLAG VAN DE 33e JAARVERGADERING OP WOENSDAG 7 MAART 2007

1. Opening en mededelingen

De voorzitter M. van den Munckhof opent om 20.00 uur de 33e jaarvergadering van LGOG Kring Ter Horst. Volgens de presentielijst bezochten 59 personen de jaarvergadering.

Berichten van verhindering zijn binnen gekomen van: mevrouw Renkens uit Lottum, mevrouw Huijs uit Sevenum en de heren Greweldinger en Van Dijk uit Horst.

2. Verslag 32e jaarvergadering 22 maart 2006

Het verslag wordt onder dankzegging aan de secretaris, zonder op- of aanmerkingen, goedgekeurd.

3. Verslag over 2006 van de secretaris (zie Info LGOG nr. 36)

Wordt onder dankzegging aan de secretaris vastgesteld. Applaus.

Er wordt een moment van stilte gevraagd voor de leden van onze kring die in 2006 overleden: mevrouw Annie Houwen en de heer Theo Vossen uit Horst, de heer Thei Vaessen uit Meterik en de heer Keiren uit Lottum.

4. Verslag over 2006 van de penningmeester en de kascontrolecommissie (P. van Enckevort en A. Wismans)

De penningmeester geeft een korte toelichting op het financiële jaarverslag. Er is een positief saldo. De hogere uitgaven voor het HEP zijn te verklaren uit het feit dat het (succesvolle) project van het verhalenboek is afgerond met een etentje. De reserves van de kring bedragen ongeveer € 8.000. Namens de kascontrolecommissie prijst de heer Wismans de penningmeester voor zijn accurate en uitvoerige manier van boekhouden. De kascontrolecommissie heeft de stukken in orde bevonden waarna de voorzitter de vergadering voorstelt om de penningmeester voor de financiële jaarstukken van 2006 te dechargeren. Dit gebeurt onder applaus.

5. Benoeming nieuw lid kascontrolecommissie

De heer P. van Enckevort blijft nog een jaar lid van de kascontrolecommissie. Hij wordt volgend jaar bijgestaan door mevrouw Raaymakers-Janssen.

6. Bespreking bestuursbeleid

Aan het begin van het nieuwe jaar stelt het bestuur van uw kring u steevast op de hoogte van de plannen voor het komende jaar. In het verslag

over 2006 van de hand van de secretaris heeft u kennis kunnen nemen van de activiteiten in het afgelopen jaar. De allereerste intentie van het bestuur is om in 2007 in elk geval op deze voet verder te gaan. Dat betekent heel concreet dat er een zestal lezingen en een cursus georganiseerd worden, dat voor onze leden excursies worden gepland, dat Info LGOG twee maal zal verschijnen en dat de regelmatige contacten met de verschillende musea en heemkundeverenigingen voortgang zullen vinden.

Het aantal leden van de kring blijft natuurlijk altijd van het hoogste belang: het aantal leden is niet alleen een graadmeter voor de interesse in historie en archeologie, maar biedt het bestuur ook slagvaardigheid vanwege de financiële bijdragen. Het aantal leden blijft stabiel, wat het bestuur als een belangrijk signaal opvat: blijkbaar is het beleid zoals onze kring het voert – met aandacht voor de verschillende doelgroepen binnen de geschiedenis – aansprekend voor onze leden. Hoewel er op provinciaal niveau al enige tijd sprake is van een achteruitgang in ledenaantal, slaagt onze kring er nog steeds in om nieuwe, 'jongere' leden aan te trekken die de plaats in kunnen nemen van leden die vanwege hun leeftijd helaas moeten afzeggen. De deelnemersaantallen bij lezingen en bij excursies zijn zeer bemoedigend.

Aan het einde van 2006 is er enige opwinding ontstaan binnen besturen van verschillende kringen vanwege het nogal abrupt ingevoerde beleid de convocaten niet meer standaard via de post naar de leden te sturen. Uw kringbestuur heeft daartegen ook heftig geprotesteerd, met name tegen de snelheid waarmee een en ander werd doorgevoerd, het gebrek aan overleg en de matige wijze van communiceren vanuit het Genootschapbestuur over deze materie en tenslotte vanwege de naar het gevoel van het kringbestuur omgekeerde keuze: indien u niets laat horen, verandert de wijze van versturen automatisch. Tijdens de bestuursvergadering van maart zal hier opnieuw over gesproken worden in aanwezigheid van de nieuwe directeur van het provinciale bureau. Tevens zal dan bekeken worden wat er gedaan kan worden om alles in goede banen te laten lopen.

Dit jaar willen we ook weer verder gaan met de samenwerking met verschillende verenigingen: een van de resultaten is de lezing van april aanstaande die in samenwerking met de Heemkundevereniging Sevenum georganiseerd wordt. Ook zijn er contacten met enkele bestuursleden van LGOG Kring Venray om vormen van samenwerking te onderzoeken

en er zijn reeds vormen van samenwerking met de Oudheidkamer annex Kantmuseum. Eens per jaar is er, mede op initiatief van uw kringbestuur, een bijeenkomst met alle heemkundeverenigingen in de regio. Daarnaast participeren we in de werkgroep 'museumoverleg' van de gemeente Horst aan de Maas. Dit overleg heeft onder andere geresulteerd in het meewerken aan een museumproject voor volgend jaar.

In de pers is de laatste tijd een en ander te lezen over de monumentale en karakteristieke gebouwen in de gemeente Horst aan de Maas. De directe aanleiding daartoe is geweest het plan dat de gemeente heeft opgevat om op een nogal drastische manier het centrum van Horst aan te passen. Op deze plannen heeft het kringbestuur toentertijd schriftelijk gereageerd. LGOG Kring Ter Horst is later gevraagd zitting te nemen in een werkgroep die zich beraadt op de staat van een aantal van deze gebouwen. Namens onze kring zit het lid Gert Verheijen hierin; als oud-secretaris van onze kring – en coauteur van talloze boeken – heeft hij reeds een lange staat van dienst en achten wij dat het in vertrouwde en deskundige handen is. Bovendien houdt de heer Verheijen het bestuur regelmatig op de hoogte van de voortgang.

Wij prijzen ons gelukkig met een werkgroep als het Historisch Educatief Platform. Met jaloerse blikken wordt door collega-kringbesturen vaak gekeken naar de activiteiten die HEP organiseert ten behoeve van de jongeren. De uitgave van het verhalenboek is bijzonder succesvol gebleken; het huidige project gaat over ziektes in vroeger tijden en is met een lezing in november 2006 gestart.

Vorig jaar heeft het kringbestuur beloofd de mogelijkheden van een ringleiding te onderzoeken waardoor onze ledenbezoekers met hoortoestellen nog beter de lezingen zouden kunnen volgen. De vraag is voorgelegd aan de zaalhouder; het schijnt inmiddels opgelost te zijn doordat de geluidsinstallatie dermate goed functioneert dat er geen problemen zijn.

De website www.lgogterhorst.nl voldoet inmiddels ook aan de verwachtingen. Uit tellingen blijkt dat onze website regelmatig wordt bezocht. Met name de digitale versies van alle edities van Info LGOG zijn een aanwinst te noemen. En eigenlijk geldt dat ook voor de verslagen die na elke activiteit op de website worden geplaatst, vaak met foto. Verder biedt de website ook de mogelijkheid om de laatste mededelingen op de website te zetten: in geval van ziekte van een inleider of bij erg slecht weer kan bijvoorbeeld al een waarschuwing op de website worden gezet.

Wat de activiteiten betreft is het kringbestuur voornemens deze zomer een nieuw plan te lanceren. Normaal gesproken is er een zomerpauze omdat er toch tal van activiteiten elders zijn. Het kringbestuur wil in de zomer, echter, proberen een zomeravondwandeling op het programma te zetten. Wij stellen ons daarbij voor dat alle belangstellenden op een van tevoren aangegeven plaats bij elkaar komen in een van de kernen van ons werkgebied en dat we dan, in de avonduren, op een ongedwongen manier een avondwandeling maken in die kern onder leiding van een gids. Deze licht dan een aantal historische aspecten van de betreffende kern – en eventueel gebouwen – toe. Aan het einde van de wandeling kan bij een plaatselijke horecagelegenheid nog iets genuttigd worden alvorens ieder zijns weegs gaat. De leden zullen wij daar tijdig over berichten.

U merkt het, het kringbestuur zit niet stil en probeert op allerlei manieren de historie levend en levendig te houden. Wij vinden het fijn als u ons daarbij steunt en ondersteunt, met uw ideeën, tips, meningen en hulp. Zodat de plannen en de activiteiten niet alleen voor leden worden georganiseerd, maar ook door leden. Zodat we samen bouwen aan het conserveren van het verleden en het veiligstellen van de toekomst. Dat dit samen aan verleden en toekomst werken ook elders op zijn waarde wordt geschat, blijkt wel uit het feit dat ons oud-bestuurslid Jan Kurver de erespeld van de gemeente Horst aan de Maas heeft ontvangen, mede vanwege zijn bestuurslidmaatschap. Het kringbestuur wil onderstrepen dat deze speld meer dan verdiend is en wil hem daarmee alsnog met een bloemetje van harte feliciteren!

Vanuit de zaal wordt opgemerkt dat de geluidsinstallatie toch nog fluit, maar dat is snel verholpen.

De heer W. Jenniskens merkt op dat niet alleen de heer Kurver een erespeld heeft ontvangen, maar dat ook de voorzitter zelf in december een onderscheiding heeft gekregen van de Franse ambassade.

Verder merkt de heer W. Jenniskens op dat de website van de Kring Ter Horst veel beter en actueler is dan de officiële website van het LGOG in Maastricht. Hij wil hiermee het bestuur complimenteren. De voorzitter accepteert deze complimenten met genoegen en geeft deze graag door aan onze webmaster, de heer Pieter Jakobs, dit onder applaus van de zaal.

7. Rondvraag

De heer Billekens deelt mee dat de nieuwe opmaak van de INFO wel is gesteld in een erg klein lettertype. Gezien de leeftijd van vele leden vraagt hij om toch een groter lettertype te nemen. De voorzitter belooft verbetering.

De heer Mulders uit America vraagt de aandacht voor het feit dat het 'Balgooien' in Horst erg slecht geregeld is terwijl in de kerkdorpen dit veel beter verloopt. Hij weet niet of dit de juiste plaats is om hier over te spreken maar verzoekt toch om aandacht voor dit probleem. Eventueel doorspelen aan de dorpsraad.

8. Sluiting van de jaarvergadering

Na de pauze houdt de heer Hay Mulders een lezing over het ontstaan en de geschiedenis van het dorp America waarover elders een verslag te vinden is.

9 maart 2007

Jan Vissers, secretaris

Wij regisseren uw vervoer

verreweg de beste onderweg

MUNCKHOF GROEP

Handelstraat 15, 5961 PV Horst, Postbus 6033, 5960 AA Horst,
Telefoon (077) 397 88 80, Fax (077) 397 88 45,
E-mail info@munckhofgroep.nl, www.munckhofgroep.nl

PROGRAMMA

Het programma van LGOG Kring Ter Horst voor de komende tijd ziet er als volgt uit:

12 maart 2008	jaarvergadering, gevolgd door lezing
9 april 2008	lezing
19 april 2008	excursie
2 juli 2008	avondwandeling door Sevenum
6 augustus 2008	avondwandeling door Grubbenvorst

De jaarvergadering van woensdag 12 maart wordt gevolgd door een lezing van de heer Sraar Voesten uit Grubbenvorst over de geschiedenis van Grubbenvorst en Lottum.

Op woensdag 9 april wordt een publicatie gepresenteerd die is samengesteld naar aanleiding van een gezamenlijk project van de musea en geschied- en heemkundeverenigingen in Horst aan de Maas. De presentatie wordt gevolgd door een lezing van mevrouw Ans Gielen-van Bommel over volkscultuur en volksgebruiken op het Noord-Limburgse platteland omstreeks 1900.

De excursie op zaterdag 19 april 2008 gaat hoogstwaarschijnlijk naar het gebied ten oosten en zuiden van Brussel.

Mededelingen over de inhoud en data van de activiteiten in het najaar volgen in Info LGOG nummer 39.

Leden van LGOG Kring Ter Horst ontvangen voor elke activiteit een aparte convocatie. Voor actuele informatie over het programma zie ook www.lgogterhorst.nl.

VERSLAGEN ACTIVITEITEN

19 september 2007: lezing 'De kracht van de herinnering; een studie naar de oorsprong, functie en vormgeving van relieken en reliekhouders' door de heer Harry Vriens uit Well

De heer Harry Vriens was docent Nederlands en geschiedenis in het voortgezet onderwijs. Hij voltooide in 1969 de opleiding Voortgezette Studie Handvaardigheid, aansluitend de Kunstacademie te Arnhem. Van 1973 tot 1992 was hij docent Beeldende Vorming aan het college Marianum te Venlo. Hij is lid van LGOG-kring Venray e.o. en momenteel docent kunst- en cultuurgeschiedenis aan de Volksuniversiteit Venray e.o.

De inleider begint met te vertellen dat er enorm veel relieken waren en zijn met als hoogtepunt de Middeleeuwen. In grote lijnen kan men relieken indelen in vier categorieën:

- restanten van heiligen, zoals schedels, beenderen, etc.;
- voorwerpen van heiligen, kleding, sieraden, etc.;
- voorwerpen die door heiligen aangeraakt zijn;
- prullaria, fantasiestukken, zoals de steen die Christus niet had om zijn hoofd op te leggen om te rusten.

“Wat zijn Heiligen?”, is dan de volgende vraag die opdoemt, want als men spreekt over relieken van Heiligen zal men ook moeten weten wat Heiligen zijn. Heiligen zijn mensen, dus geen engelen, met een “Vitus”, een spiritualiteit die over kan gaan op mensen. De Kerk zelf verspreidde deze gedachte, en niet alleen de Katholieke Kerk vertelde dit maar ook alle andere godsdiensten. Het was vaak de fysieke aanwezigheid van relieken, in welke hoedanigheid dan ook, die de mensen aansprak. En liefst wilden de mensen deze dan ook nog aanraken, dat werkte genezend of heiligend. Zo dacht men in de middeleeuwen. Deze fysieke aanwezigheid gold niet alleen in de middeleeuwen maar geldt ook nog nu. Denk maar aan de mensen die op zoek gaan naar een haar in een kamer waar Maxima gelogerd heeft!

Vroeger was het zo dat mensen die veel relieken hadden ook veel macht hadden, ook in politiek opzicht. Er werden oorlogen gevoerd en kruistochten georganiseerd om relieken te verwerven. Ook was het zo dat plaatsen die in het bezit waren van relieken veel pelgrims trokken, en bedevaartsplaatsen werden, denk maar aan Keulen, Santiago, enz. En veel pelgrims in een stad of dorp betekende ook dat het in economisch opzicht goed ging met zo'n plaats. Er werden zelfs wegen aangelegd naar bedevaartsplaatsen. Verhalenvertellers speelden vaak een belangrijke rol bij het ontstaan van bedevaartsplaatsen, denk hierbij maar weer

aan de plaats Keulen waar de Heilige Ursula met haar 11.000 maagden begraven zou liggen. Een verhaal dat berust op een vergissing maar Keulen heeft er wel bij gevaren.

Gaandeweg werden de relieken ook steeds fraaier en prachtiger, de duurste materialen werden gebruikt. De mensen dachten, hoe fraaier de buitenkant des te belangrijker was datgene wat er binnen in zat. Het concilie van Trente bepaalde dat de relieken zichtbaar tentoon gespreid moesten worden en dat ook op schrift een uitleg bijgevoegd moest worden.

Aan de hand van heel veel dia's vertelde de inleider over de Bursa's, de eerste relieken, Kistjes, al of niet schitterend versierd, Schrijnen en Borstbeelden. Hier werden de allermooiste en kostbaarste exemplaren getooid zoals de relieken van de Sint Servaaskerk in Maastricht. Ook waren er nog prachtige arm- en voetrelieken. Langzaamaan ontstond er ook een handel in relieken. Frederik de Wijze bezat op een gegeven moment 18.470 relieken. Duidelijk was dat er een devaluatie optrad. Er kwam veel prullaria in omloop. Ook de wereldse machten bedienden zich van relieken zoals bijvoorbeeld de tong en de teen van de gebroeders De Wit.

Veel relieken zijn tegenwoordig terug te vinden in de musea, over de hele wereld verspreid, maar ook in veel kerken zijn nog relieken aanwezig. Een mooi exemplaar is nog te vinden in het plaatsje Wissel in Duitsland waar nog een kleine, maar door zijn eenvoud schitterende schrijn te vinden is. Uiteindelijk heeft paus Johannes de 23e een einde gemaakt aan de verering van al die duizenden, overbodige, relieken en er flink de bezem door gehaald.

Ruim veertig leden en niet-leden woonden deze lezing bij.

Jan Vissers

7 november 2007: lezing 'Speurtochten in schatlijsten. Van hoofdgeld, beestenschat en andere lasten' door de heer Chrit Klerken uit Blerick

Deze tweede lezing van het LGOG kring ter Horst had een genealogisch onderwerp. Het gebruik van schatlijsten bij het onderzoek naar familienamen en voorouders. De lezing werd verzorgd door de heer Chrit Klerken uit Blerick die een smeug en goed gedocumenteerd verhaal ten gehore bracht.

De heer Klerken heeft een lezing verzorgd over de schatlijsten die in de archieven van het kerspel Blerick te vinden zijn. Het Blericks archief meet zo'n negentien strekkende meter papier. Een schat van informatie dus.

Het gaat om veelal financiële stukken waaruit blijkt dat de mensen van toen ook zwaar onder het fiscale juk moesten lijden. Sommige dingen veranderen nooit.

De laatste tweehonderd jaar zijn de gegevens over personen te vinden in de burgerlijke stand welke in Limburg werd ingevoerd tussen 1796 en 1798 door de Fransen. De rest van Nederland volgde pas in 1811. Voor genealogen bevatten de geboorte-, huwelijk- en overlijdensakten zoveel informatie dat deze duidelijk waren. Anders wordt het voor de periode toen er nog geen burgerlijke stand bestond. De kerkregisters bieden dan uitkomst. Deze doop-, trouw- en begrafenisboeken bieden echter veel minder gegevens dan de burgerlijke stand. Zo staan in het trouwboek wel de naam van de bruid en bruidegom maar veelal niet de namen van de ouders. Een verder probleem waren de zogenaamde aliasnamen. Er was en is nog steeds een verschil in het antwoord op de vragen "Wie ben je?" en "Hoe schrijf jij je?". Zo ben ik bijvoorbeeld "Peter van Thij van Mielders Sjang" en schrijf ik me "Peter Jakobs". Als dat door elkaar heen gebruikt wordt is er vaak onduidelijkheid voor de genealoog. Vooral in de tijd voor Napoleon waren er weinig vaste namen. Veel werd de naam van de boerderij gebruikt waar men vandaan kwam of daar waar men introuwde.

Uitkomst kunnen dan de schatlijsten bieden. Bijvoorbeeld de lijsten voor het hoofdgeld. Dit was een soort bevolkingsregister waarin alle huishoudens werden opgesomd. Families en alleenstaanden werden opgenomen. Niet werkende kinderen werden echter weer niet genoemd. Knechten en meiden wel weer. Blerick heeft een rijk archief aan schatlijsten, zo'n 150 stuks uit de periode 1600-1800. De looproute van opname is te reconstrueren aan de hand van de namen van de grote boerderijen. Men startte aan de zuidzijde van Blerick bij de watermolen en eindigde aan de noordzijde bij de boerderij Egtenray.

Zelfs de pastoor hield bij het opstellen van de armenlijsten deze looproute aan. Hij noemde de boerderijen mooi bij naam en wist zelfs te vermerken dat er drie heidenen in Blerick woonden. Doordat de boerderijen veelal bij naam werden genoemd kan men zien dat er vaak van pachters werd gewisseld. De hoofdgeldlijst van 1703 biedt veel extra gegevens. De armenlijst van 1757 is door pastoor netjes ondertekend. Dit was plicht en werd verlangd door het Pruisisch bestuur. Er waren toen 217 huisgezinnen in Blerick waarvan de helft niet in staat was het hoofdgeld (capitatie) te betalen.

Voor van alles en nog wat moest belasting worden betaald. Ook voor het afkopen van de dienstplicht. Knechten en zonen werden het zwaarst belast daar zij de groep vormden die onder de wapenen kon worden ge-

roepen. Gezinshoofden werden ook aangeslagen, de vrouwen werden maar voor vijftig procent belast. Jan Klerken, een voorouder van Chrit Klerken, en diens broer Andries hadden echter de pech dat ze werden ingeloot en vertrokken als dienstplichtige naar Frankrijk.

Op de lijst van Hanterings- en ambachtgeld staan degenen die een handwerk uitoefenden. Ook de nevenberoepen staan genoemd. Beroepen waren vaak seizoensgebonden. Slachter Klerken was in de herfst en wintermaanden slachter en was in de lente en zomer timmerman. Ook een cremerie werd uitgeoefend. Dat was een handelaar die eerst met de mand op de rug en in later tijden met de hondenkar langs de deur ging om zijn spullen te verkopen. Gemene cremerie was er ook. Dan had men een winkeltje aan huis.

Ook over het vee moest men belasting betalen. Een paard of os waren daarentegen onbelast omdat zij bij de boerderij hoorden als trekdieren. Koeien, ganzen en bijen werden wel belast. Deze lijst geeft de welstand van de mensen duidelijk weer.

Noemenswaardig is de lijst van "Buitenlandse geërfden" van 1765. Blerick hoorde bij Pruisen terwijl Venlo bij de Verenigde Nederlanden behoorde. De Pruisen roken hierin een bron van extra inkomsten. Venlo was een stad van handelaren en deze investeerden hun geld veel in onroerend goed. De lijst geeft een gedetailleerd beeld van de inkomsten en kosten per onroerend goed.

Een leuke lijst is die van zondag 8 oktober 1766. De "Mussenkoppen"-lijst van 1766 geeft aan dat men verplicht was om een bepaald aantal mussenkopjes te leveren. Mussen waren schadelijk omdat ze de oogst opvraten. Er is ook een lijst van kraaienpoten bekend. Het inleveren gebeurde veelal op zondag omdat dan iedereen naar de kerk ging. En zo zijn er nog talloze lijsten. Een laatste die het noemen waard is, is de "Torenlijst" van 1664. Iedereen moest een bijdrage leveren aan het werken aan de kerktoren. Deze hoorde bij het dorp. In de toren van Blerick werd ook de grote kist bewaard met alle geschriften. Tragisch is dat deze verloren is gegaan in de brand van 1543 toen de toren is afgebrand.

Al deze lijsten kunnen de stamboomonderzoeker een schat aan informatie bezorgen. Ze geven vele details van het dagelijkse leven in het verleden weer. Ze laten ondermeer zien dat de mensen die veelal een toch al armoedig bestaan leden op de karige gronden ook nog eens belast werden met vaak hoge belastingen. Uit het verhaal van Chrit Klerken komt in ieder geval duidelijk naar voren dat in de lijsten vaak oplossingen te vinden zijn voor de zo complexe naamgeving die in de periode voor de burgerlijke stand werd gebezigd. Men dient wel geduld en een goed oog

voor oud geschrift mee te brengen om de lijsten überhaupt lezen te kunnen. Wellicht komen de genealogen onder ons door de hier gegeven informatie weer een stapje verder.

Peter Jakobs

18 november 2007: kleine excursie naar het Stedelijk Museum in Roermond

Op zondagmiddag 18 november 2007 brachten 18 leden en niet-leden van LGOG Kring Ter Horst een bezoek aan het Stedelijk Museum in Roermond. Aanleiding vormde een grote expositie over Pierre Cuypers, getiteld: *Architect Pierre Cuypers (1827-1921), vernieuwer vanuit het verleden*. Pierre Cuypers was dé architect van de negentiende eeuw. Geboren en getogen in Roermond, opgeleid in Antwerpen en daarna weer teruggekeerd naar zijn vaderstad, vertrok hij in 1865 naar Amsterdam. Daar verwezenlijkte hij zijn grootste opdrachten, zoals de bouw van het Rijksmuseum en het Centraal Station te Amsterdam, de restauratie van de Ridderzaal te 's-Gravenhage en van Kasteel de Haar te Haarzuilens. In 1898 keerde hij weer terug naar Roermond. Door zijn bouwactiviteiten heeft hij de horizon van Nederland ingrijpend gewijzigd. Cuypers' gebouwen waren en zijn markant aanwezig in de samenleving. Zijn ondernemersschap is fenomenaal en zijn invloed is groot, ook op twintigste-eeuwse architecten als Berlage.

Het Stedelijk Museum Roermond is gehuisvest in het Huis van Cuypers, het pand dat Cuypers in 1853 realiseerde om er te wonen en te werken én om zijn ideeën over architectuur en samenleving te tonen en te manifesteren. Ook na meer dan honderdvijftig jaar ademt het gebouw nog altijd de geest van Cuypers. De basis van de expositie vormde een uitgebreid onderzoek naar het Huis van Cuypers. Digitale projecties maakten de plannen die Cuypers had met gebouw en omgeving zichtbaar in de expositie. Ruim aandacht was er voor zijn opleiding in Antwerpen en zijn culturele omgeving, belangrijke inspiratiebronnen voor hem. Verder werd het functioneren van de kunstwerkplaatsen, een essentieel onderdeel van zijn kunstopvatting, in beeld gebracht. Een lange documentaire, vertoond in een aparte filmruimte, plaatste alles nog eens in een breder perspectief.

Het bezoek aan de tentoonstelling stond onder leiding van een zeer deskundige gids, die ook met de vele vragen die werden gesteld steeds goed raad wist. Kortom: een welbestede middag!

Wim Moorman

12 december 2007: lezing 'Nederlands en Belgisch Limburg tijdens de Eerste Wereldoorlog' door dr. G.J. Verbeet uit Maastricht

Op de dag dat *NRC Handelsblad* uitgebreid aandacht schonk aan de laatste nog in leven zijnde Franse soldaten uit de Eerste Wereldoorlog, hield de heer G. Verbeet voor onze kring een lezing over de gevolgen van diezelfde oorlog voor Nederlands en Belgisch Limburg. Een dikke zestig belangstellenden hadden de moeite genomen naar zaal De Sport te komen. Spijt zullen ze daarvan niet hebben gehad, want de heer Verbeet hield een boeiend en bij tijd en wijle ook gevat betoog. Hij schuwde daarbij het bewandelen van zijwegen allerminst. Evenmin stak hij zijn persoonlijke mening over de meest uiteenlopende personen (de nieuwe aartsbischop Eijk, prins Bernhard, de koningen Willem I, II en III) en gebeurtenissen onder stoelen of banken. Maar uiteindelijk keerde hij toch steeds weer terug bij zijn eigenlijke thema.

De inleider – gepensioneerd schooldirecteur die onder meer Leon Frissen tot zijn leerlingen mocht rekenen – stond uitgebreid stil bij 4 augustus 1914, de dag waarop Duitse troepen het neutrale België binnenvielen. Dit vormde het begin van een dramatische reeks gebeurtenissen. Het Duitse plan om via een slagvaardig optreden binnen de kortste keren voor de poorten van Parijs te staan, mislukte. Aan de IJzer in West-Vlaanderen en in Noord-Frankrijk ontstond een front dat jarenlang nauwelijks bewoog. Terreinvinst werd er niet geboekt, maar de dodentallen liepen aan beide zijden tot onvoorstelbare hoogten op. Ook de bevolking moest grote ontberingen doorstaan. Hele dorpen en steden (Ieper) werden van de aardbodem weggevaagd waardoor een enorme vluchtelingenstroom op gang kwam. Nederland werd daarmee geconfronteerd vanaf de allereerste dag waarop Duitse troepen het Belgisch territorium schonden. Vanuit Visé en omgeving trokken meteen al op 4 augustus honderden vluchtelingen de grens over. In oktober bedroeg hun aantal al omstreeks een miljoen. Nederland was op deze invasie absoluut niet voorbereid. Pas na verloop van tijd werden zwaarbewaakte vluchtelingenkampen ingericht, vooral boven de grote rivieren. Nederland deed dit tegen wil en dank en bereidde de vluchtelingen niet bepaald een hartelijk welkom. De ontreddering in de kampen was groot en regelmatig vonden er opstanden plaats. Om een nog grotere toevloed van vluchtelingen te voorkomen, werd langs de hele zuidgrens een prikkeldraadversperring aangebracht die onder stroom stond. Dit alles had tot gevolg dat de verhoudingen tussen Nederland en België in het hele interbellum bijzonder slecht zouden blijven. De naoorlogse eis van België

om een stuk van Limburg en Zeeuws-Vlaanderen aan zijn grondgebied toe te voegen, droeg al evenmin bij tot een betere verstandhouding tussen de beide naties.

Met deze korte samenvatting van zijn betoog wordt de inleider eigenlijk tekort gedaan. Want zijn kracht lag nu juist in de vele treffende details waarmee hij zijn inleiding doorspekte én in de brede context waarin hij de gebeurtenissen plaatste. Zo gebruikte hij de Tweede Wereldoorlog veelvuldig als referentiekader. Overtuigend maakte hij duidelijk dat er ook tachtig jaar na de wapenstilstand van Compiègne lessen kunnen worden getrokken uit de Eerste Wereldoorlog en dat deze oorlog ten onrechte wat uit ons gezichtsveld is verdwenen.

Hoe er in Nederland door tijdgenoten tegen de Eerste Wereldoorlog werd aangekeken, valt te lezen in het onlangs verschenen boek *De Eerste Wereldoorlog door Nederlandse ogen. Getuigenissen – verhalen – betogen* (uitgeverij Nijgh en Van Ditmar, ISBN 978 90 3889 027 2). Over de opvang van Belgische vluchtelingen in Horst en Sevenum tenslotte is uitgebreid gepubliceerd in deel 3 van *Oud Horst in het nieuws* (Horst 1991).

Wim Moorman

30 januari 2008: lezing 'In dienst van Napoleons Europese droom. De verstoring van de plattelandssamenleving in Weert' door de heer dr. Joost Welten

In november 2007 is de heer Joost Welten gepromoveerd op een onderzoek naar de soldaten die vanuit Weert en omgeving werden opgeroepen om in dienst te treden in het leger van Napoleon. Ook heeft hij onderzocht welke invloeden dit had op de samenleving in Weert, waaruit op deze manier vele arbeidskrachten werden weggerukt. Hierover heeft hij een ruim zevenhonderd pagina's tellend boekwerk geschreven dat in een oplage van vijfduizend stuks gedrukt werd. Voor een proefschrift een ongehoord groot aantal.

Weert en omgeving viel vanaf oktober 1795 onder Frans bestuur. Hier werd in 1798 de dienstplicht ingesteld. Van tevoren waren er alleen huurlegers. De dienstplicht hield in dat iedereen verplicht was in dienst te gaan. Niet iedereen werd ook daadwerkelijk opgeroepen, dit was afhankelijk van het aantal soldaten dat Napoleon nodig had. In vreedstijd bedroeg de dienstitijd vijf jaar, in oorlogstijd was dit onbeperkt. In het archief over Napoleon werden in Weert ruim 3600 brieven van soldaten

aangetroffen. Ook zijn er memoires van soldaten bewaard gebleven, meestal van officieren of elitetroepen. Van veel soldaten is ook niets achter gebleven, zij sneuvelden naamloos op het slagveld, of stierven in de ziekenhuizen door allerlei ziektes.

In Vincennes in Frankrijk, bij Parijs, is het legerarchief gevestigd. Van alle soldaten ligt daar een dossier, maar dat bevat meestal alleen maar wat zakelijke mededelingen. In de inleiding van zijn proefschrift beschrijft de heer Welten zijn moeizame speurtocht in dit archief.

Vanuit Weert werden ruim zeshonderd militairen opgeroepen. Van iedere jaarlichting werd een aantal soldaten ingeloot. Zij die niet wilden en voldoende geld hadden konden een remplaçant sturen. Dit leverde veel geld op. In het begin was dit 2200 francs. Als vergelijking, een gemiddeld jaarsalaris bedroeg toen 300 francs, dus het was best lucratief voor iemand die geen inkomen had. Met het verdiende geld kon men na terugkomst een eigen boerderijtje kopen.

Van de eerste lichting vluchtten veel jongens de grens over, die was immers vlakbij aan de andere kant van de Peel. Later was dat veel moeilijker. De Franse gendarmes hadden een grote invloed hierop. Zij werkten in kleine brigades, soms als 'undercover'-agenten, en achterhaalden veel deserteurs en rolden netwerken op die vluchtwegen beschikbaar stelden. De heer Welten hield een boeiend betoog over Napoleons soldaten, geardeerd met vele persoonlijke verhalen van jongens die in dienst gingen/moesten en hun families, hun pogingen om een remplaçant te vinden en de financiële consequenties hiervan. Steun aan deserteurs werd later ook strafbaar gesteld.

Er waren ook jongens die er trots op waren om te dienen voor Napoleon, dat blijkt uit de vele heroïsche brieven die het thuisfront bereikten. Er waren zelfs militairen die later overstapten naar de Franse gendarmerie. In Horst en omgeving was de situatie vergelijkbaar met de situatie in Weert. Ook hier werden honderden militairen weggehaald om in dienst te treden voor Napoleon. Horstenaar Jan Derix schreef hierover in 1983 samen met Sjef Verlinden al een boek. De heer Welten vergeleek beide gebieden.

In 1812 en 1813 waren de veldtochten naar Rusland, 600.000 soldaten gingen op pad, slechts 100.000 overleefden deze barre tochten. Dit betekende ook dat er steeds meer soldaten nodig waren. Mobiele brigades werden in het leven geroepen om de benodigde soldaten bij elkaar te krijgen.

De Fransen hadden in alle bezette gebieden een ambtelijk apparaat ingesteld om deze te besturen. Na de val van Napoleon handhaafde koning Willem I dit apparaat. Het hele stelsel van Napoleon, van het me-

trieke stelsel tot het systeem van de burgerlijke stand bleef bestaan. Ook de gendarmerie, deze werd omgevormd tot de marechaussee, maar met dezelfde taken. Napoleon vertrok, maar alles wat hij gerealiseerd had bleef bestaan. Dit betekent dat het hele staatsmodel zoals dat tot nu toe heeft gefunctioneerd zijn grondslag vindt bij Napoleon.

Na afloop van de lezing bestond nog de gelegenheid om het proefschrift in te zien en aan te schaffen.

Ongeveer 70 geïnteresseerde toehoorders woonden deze lezing bij.

Jan Vissers

ADVERTENTIE

• ALLIANTIE • VAN • BIER • TAPPERIJEN •

- meer dan 100 bieren -
HET CAFÉ MET GEVOEL VOOR
BIER MET 'N TRADITIE

Venrayseweg 94, 5961 AJ Horst
Telefoon (077) 398 30 09

NIEUWS VAN HET HISTORISCH EDUCATIEF PLATFORM

Projecten

Al sinds de oprichting in 1995 probeert het Historisch Educatief Platform (HEP) de betrokkenheid van jongeren bij de geschiedenis van hun eigen streek te vergroten. Dit gebeurt vooral door het opzetten van projecten voor basisschoolleerlingen. Zo zijn onder meer projecten georganiseerd over de ruïne van kasteel Ter Horst, over de Peel, over heraldiek en over de bewerking van vlas tot linnen.

Het meest recent ontwikkelde project is getiteld 'Van Zwarte Dood tot vogelgriep'. Het heeft als onderwerp ziektes in het verleden in Noord Limburg. De periode is ruim genomen maar het accent ligt op de zeventiende en achttiende eeuw. Het project is in eerste instantie bedoeld voor de bovenbouw van het basisonderwijs. Maar door de gekozen opzet kunnen ook de middenbouw van het basisonderwijs en de brugklassers van het voortgezet onderwijs er mee werken. Dit project heeft een wat andere opzet dan de vorige: het kan klassikaal behandeld worden, maar is ook heel goed individueel of in kleiner groepsverband te gebruiken. Een ander verschil met vorige projecten is dat 'Van Zwarte Dood tot vogelgriep' niet op papier is verschenen, maar digitaal, en wel op de website www.hephorst.nl onder het knopje 'projecten'. Er is gekozen voor een basistekst ('Van zwarte dood tot vogelgriep') en een verhaal ('Sjeng en de burenplicht') die als start van het project gebruikt kunnen worden. Samen geven ze de leerling de gelegenheid zich te oriënteren op het onderwerp en een overzicht te krijgen over het thema en de periode waarin het speelt. In de tekst en het verhaal wordt aangesloten bij de belewingswereld van de leerlingen. Ze worden gemotiveerd aan de slag te gaan. Als vervolg zijn basisteksten voor leerlingen beschikbaar. Deze teksten betreffen verschillende aspecten van het thema, zoals gehandicaptenzorg, hygiëne, gezondheidszorg, geloof en bijgeloof, besmettelijke ziektes en de behandeling daarvan, beroepsziekten, lijkwegen, honds-dolheid en 'piskijken'. Deze teksten kunnen los van elkaar aan de orde komen, niet per se in een bepaalde volgorde. Alle teksten worden afgesloten met vermelding van de gebruikte bronnen en met vermelding van verschillende websites waar meer informatie is te vinden.

Website

De website www.hephorst.nl is sinds 1 januari 2006 in de lucht. Ze is vooral bedoeld voor jongeren en docenten, maar heeft in feite voor iedereen met interesse in de regionale geschiedenis heel wat te bieden.

Door middel van een 'teletijdmachine' wordt de bezoeker teruggeschoten in de tijd. Op een tijdlijn die terugloopt van het heden naar het verleden wordt een aantal belangwekkende gebeurtenissen uit het verleden van Horst aan de Maas gememoreerd. Korte geschiedenissen van de dorpen in de gemeenten Horst aan de Maas en Sevenum zijn te vinden door op een topografische kaart te klikken op de naam van het betreffende dorp. Verder zijn op de website de teksten na te lezen van alle lesbrieven (veelal met docentenhandleiding) die het HEP tot op heden heeft geproduceerd. De website wordt goed bezocht, het aantal bezoekers vertoont een sterk stijgende tendens. Zo waren er in de maanden september, oktober en november 2007 zo'n 300 unieke bezoekers per maand. In december waren het er 830 en in januari 2008 mochten we maar liefst 1300 bezoekers op onze site ontvangen. De statistiek van januari 2008: de pagina's van het project 'Ziektes' worden het beste bezocht (1094), gevolgd door 'Wonen en werken in de Peel' (89), 'De gouden helm'(61), de 'topografische kaart' (60), de overzichtspagina van de projecten (52), de pagina over 'Kronenberg'(48), de verhalen van de leerlingen bij het project 'Kasteel'(47) en de actualiteitenpagina (47).

Nieuwsbrief

Om het HEP periodiek onder de aandacht van docenten en leerlingen te brengen, is afgelopen najaar besloten enkele malen per jaar een digitale HEP-nieuwsbrief samen te stellen. De eerste aflevering is op 7 januari verschenen. De aandacht gaat onder meer uit naar de 75-jarige lagere school in Kronenberg, het project 'Doortje en Sefke' in De Locht, Belgische oorlogskinderen in Horst en Sevenum, spelletjes van vroeger in Melderslo, beelden in de Horster Sint-Lambertuskerk en nieuws van Heemkundevereniging Sevenum. De eerste editie van de nieuwsbrief is te vinden onder het knopje 'actueel' op de website van het HEP. Daar bestaat tevens te mogelijkheid om u aan te melden voor een (gratis) abonnement op de nieuwsbrief.

Ans Gielen-van Bommel
Wim Moorman

FEESTEN IN DE DORPEN VAN HORST AAN DE MAAS NAAR AANLEIDING VAN DE GEBOORTE VAN NAPOLEON II KONING VAN ROME IN 1811

In 1809 was de vrouw van Napoleon, Josephine de Beauharnais, al 46 jaar. Er was weinig kans dat ze hem nog een troonopvolger zou schenken. Napoleon liet door een van zijn ministers bekendmaken dat hij van haar wilde scheiden. Op 15 december 1809 werd de scheiding uitgesproken. Al in het volgende voorjaar haalde Napoleon Marie-Louise, de achttienjarige dochter van de Oostenrijkse keizer, naar Parijs. Hij trouwde met haar op 1 april 1810 voor de wet en de volgende dag werd het huwelijk kerkelijk ingezegend.

Te Horst werd voor deze gelegenheid op 9 mei 1810 een diner voor de notabelen georganiseerd. Om betrokkenheid van de bevolking te creëren maakte men gebruik van een Keizerlijke Decreet. Dit hield in dat als er een huwbaar stel was, dat bereid was om op deze dag te trouwen het een schenking van 600 francs tegemoet mocht zien. Dit was een flink bedrag als we zien dat een arbeider aan het Grand Canal du Nord 1,5 franc per dag verdiende en de opzichter 75 francs in de maand.

Of dit alleen te Horst is gebeurd omdat het de hoofdplaats van het kanton was, is niet bekend. Na keuze van de leden van de feestcommissie huwden op deze dag te Horst de heer Van Helden en juffrouw Jannette van de Rijd. Het diner van de Horster notabelen en de bruiloft vonden met gepast enthousiasme plaats op 9 mei 1810. Hiermee werd gelijktijdig het huwelijk van de keizer en keizerin Marie-Louise gevierd. Al op 20 maart 1811 werd Napoleons enige legitieme zoon geboren: Napoleon-François-Charles (Napoleon II, koning van Rome)

Afbeelding Le Roi de Rome, Napoleon II.

In 1800 waren drie gemeenten gevormd door samenvoegingen van dorpen die nu grotendeels de huidige gemeente Horst aan de Maas uitmaken, namelijk Horst-Sevenum, Grubbenvorst-Lottum en Broekhuizen-Broekhuizenvorst. In alle gemeenten van het kanton Horst werden op zondag 2 juni 1811 feesten georganiseerd ter gelegenheid van de geboorte van de zoon en troonopvolger van Napoleon.

Medaille uitgegeven in 1811 ter gelegenheid van de geboorte van de zoon van Napoleon

De kerkklokken luidden de avond tevoren al een uur. Dit werd op zondag herhaald en wel een uur in de morgen, in de middag en tegen de avond. Op zondag ging men naar de kerk om het Te Deum te zingen.

In alle drie de plaatsen werd om drie uur 's middags een vogelschieten georganiseerd. Het is verbazingwekkend met welke vanzelfsprekendheid dit vogelschieten plaats vond. Geen problemen wat het wapenbezit betreft, daar vaak wordt aangenomen dat vooral in deze periode veel plaatselijke schutterijen zijn opgeheven. Als eerste prijs bij het vogelschieten was op alle plaatsen een zilveren medaille met inscriptie te winnen.

Te **Broekhuizen** werd bij aanbreken van de dag door de tamboers van het gilde de trom geslagen. Er waren dennenbomen geplaatst van het huis van de burgemeester naar de kerk. In het midden stond een zegeboog die versierd was door de meisjes van de dorpen. Na het ontbijt ten huize van de burgemeester trok het gezelschap om 9.30 uur onder begeleiding van jonge mannen met geweren in optocht naar de kerk. Om drie uur, na het middageten, werd door de jongelui van de gemeente op de vogel geschoten met vuurwapens. Degene die het laatste stuk afschoot was winnaar en kreeg de zilveren medaille met inschrift: '2 juni 1811 dag

om nooit te vergeten voor Frankrijk'. Op de andere zijde: 'François Charles Joseph Koning van Rome geboren te Parijs op 20 maart 1811'. Na dit vermaak kon men in alle herbergen dansen en drinken op kosten van de gemeente volgens opdracht die de burgemeester aan de herbergiers zou geven. Er werden 100 francs begroot, maar er vond een overschrijding van het budget plaats van 68,99 francs.

Te **Grubbenvorst** kregen de administratieve autoriteiten en leden van de gemeenteraad van de twee dorpen na de kerkdienst een souper aangeboden. Ook hier werd om drie uur het vogelschieten gehouden in het dorp Grubbenvorst nabij het gemeentehuis. Na het vogelschieten werd drie hectoliter bier beschikbaar gesteld voor de personen die aan het vogelschieten hadden deelgenomen. Dit bier zou vertapt worden in het café van de heer Jean Bos. Voor de avond waren alle bewoners van de twee dorpen uitgenodigd om deel te nemen aan de feestelijkheden. De kosten van dit feest werden betaald uit de opbrengsten van het te verwachten overschot van het jaar 1811, veroorzaakt door de opbrengst van de dieren die de gemeentelijke gronden begraasden.

In **Horst** werd door een compagnie jongemannen een bataljon gevormd welke de genodigden naar de kerkdienst begeleidde. Dit gebeurde met de vlaggen ontplooid en met slaande trommen. Nog voor het Te Deum moest een deel van dit bataljon de kerk verlaten om buiten gelijktijdig meerdere keren saluutschoten af te vuren. Ook te Horst vond het vogelschieten om drie uur plaats. Voor de avond was er een bal georganiseerd met zelfs feestverlichting!

H.J.M. Hendrix

Bronnen: Gemeente Archief Horst aan de Maas, bestand Gemeente Grubbenvorst inv. nr. 64a inschrijf nr. 96; bestand Gemeente Broekhuizen inv. nr. 680; bestand Gemeente Horst inv. nr. 555.

MB Administratie

voor uw complete administratie

Marjo Beckers

tel. 077 - 397 17 12

e-mail: marjobeckers@hetnet.nl

Noordsingel 11, 5961XW Horst

Telefoon 077-3981420

Telefax 077-3988603

Internet www.theunissen-dakbedekkingen.nl

WETENSWAARDIGHEDEN BETREFFENDE DE GROEI DER BEVOLKING IN ONZE HUIDIGE GEMEENTE

Toen in 1792 de Franse Revolutie uitbrak en onze dorpen hier in het Overkwartier en meer in het bijzonder het Land van Kessel vanaf 1794 volledig deel gingen uitmaken van de Franse Republiek, werden de eerste gemeentelijke herindelingen opgelegd.

Broekhuizen werd samengevoegd met Broekhuizenvorst en Ooijen tot Broekhuizen. Grubbenvorst werd met Lottum verbonden tot de gemeente Grubbenvorst. Horst met de tegenwoordige kerkdorpen werd tijdelijk met Sevenum verbonden tot Horst.

Een van de vele door de nieuwe overheid ingevoerde regelingen was dat door gemeenten voortaan een geboorteadministratie moest worden bijgehouden evenals een huwelijks- en overlijdensregister. Deze wet was mede ingevoerd om soldaten te kunnen ronselen via de ingevoerde dienstplicht.

Voorschrift was ook dat iedereen een eigen achternaam moest gebruiken en niet meer kon volstaan met de naam van de boerderij of plaats van herkomst. Zo kon het gebeuren dat in de eerste tijd een zogenoemde volkstelling plaatsvond door van huis tot huis de aldaar inwonenden te noteren, met inbegrip van het personeel of grootouders. Deze tellingen zijn bewaard gebleven en te raadplegen in het Hauptstaatsarchiv te Düsseldorf. Ze zijn te vinden onder Roerdepartement no. 1711/ 2, S fiches 709 t/m 724.

De gemeente Horst aan de Maas vermeldde de bevolkingsgegevens per 1 januari 2007 op de jaarkalender 2008. Onderstaand een overzicht van de volkstelling 1802, vergeleken met de cijfers van 1 januari 2007:

	aantal huisplaatsen	aantal inwoners volkstelling 1802	aantal inwoners per 01-01-2007
Broekhuizen	51	255	786
Broekhuizenvorst en Ooijen	94	415	1.103
Grubbenvorst	76	486	4.790
Lottum	81	459	2.031
Horst-dorp + Ostenrick	216	957	12.037
Melderslo + Eikelenbosch	38	160	*
Hegelsom	36	180	*
Meterick + Middelick	186	901	*
		<u>3.813</u>	<u>20.747</u>

* in 2007 onder Horst

De nederzettingen America en Griendtsveen waren in die tijd nog niet bewoond. Sevenum werd door Horst geregistreerd op 254 huisplaatsen en 1322 inwoners.

Het gemiddelde aantal inwoners per huis was in 1802 iets meer dan 5 personen.

Van het leefgebied Horst aan de Maas is in ruim tweehonderd jaar het inwoneraantal dus vergroot van 3813 in 1802 tot 20.747 per 1 januari 2007. Dit is dus ruim 5 maal zoveel.

Laat dit voor ons als inwoners een teken zijn dat het hier goed wonen is en laten we hopen dat dit voor de toekomst zo mag blijven.

Ook werd bij de tellingen van de hoofdbewoner het beroep vermeld. Dit was als volgt:

Broekhuizen: 24 dagloners, 14 landbouwer, 1 pastoor, 1 onderwijzer, 1 griffier, 2 rentenier, 1 hoefsmid, 1 slager, 1 timmerman, 1 politie, 1 kleermaker, 1 winkelier en 1 arme vrouw.

Broekhuizenvorst en Ooijen: 60 dagloner, 20 landbouwer, 3 klompenmaker, 2 politie, 1 pastoor, 1 koster, 1 onderwijzer, 1 graanhandelaar, 1 bierbrouwer, 1 jeneverstoker, 1 hoefsmid, 1 kleermaker, 1 grondeigenaar, 1 gantier (?).

Van Grubbenvorst en Lottum werden geen beroepen ingevuld in de telling van 1802.

Horst-dorp + Ostenrick: 101 dagloner, 54 Cultivateur, 5 Cultivatrice, 19 Cultive, 7 Epicier, 5 bakkers, 3 politie, 1 pastoor, 3 kapelain, 1 koster, 1 organist, 1 dokter, 1 onderwijzer, 1 notaris, 1 nachtwacht, 1 molenaar, 1 bierbrouwer, 1 kuiper, 1 barbier, 1 secretaris, 2 rentenierster, 1 koopman, 1 timmerman, 1 hoedenmaker, 1 jeneverstoker, 2 Conturiere, 1 Passementier, 1 Cirier, 1 Ecorcheur, 1 Chandronier.

Melderslo + Eikelenbosch: 21 huizen aangeduid als Cultive, 5 Cultivateur en 12 dagloner.

Hegelsom: 25 huizen aangeduid als beroep Cultive, 5 dagloner, 4 Cultivatrice, 2 Cultivateur.

Meterik + Middelick + Schadijk: 66 dagloner, 95 Cultivateur, 9 Cultivatrice, 1 Cultive, 3 jeneverstoker, 1 bierbrouwer, 1 politie, 1 rentenierster, 1 onderwijzer, 1 verver, 1 Tileuse.

Jan Hendrix

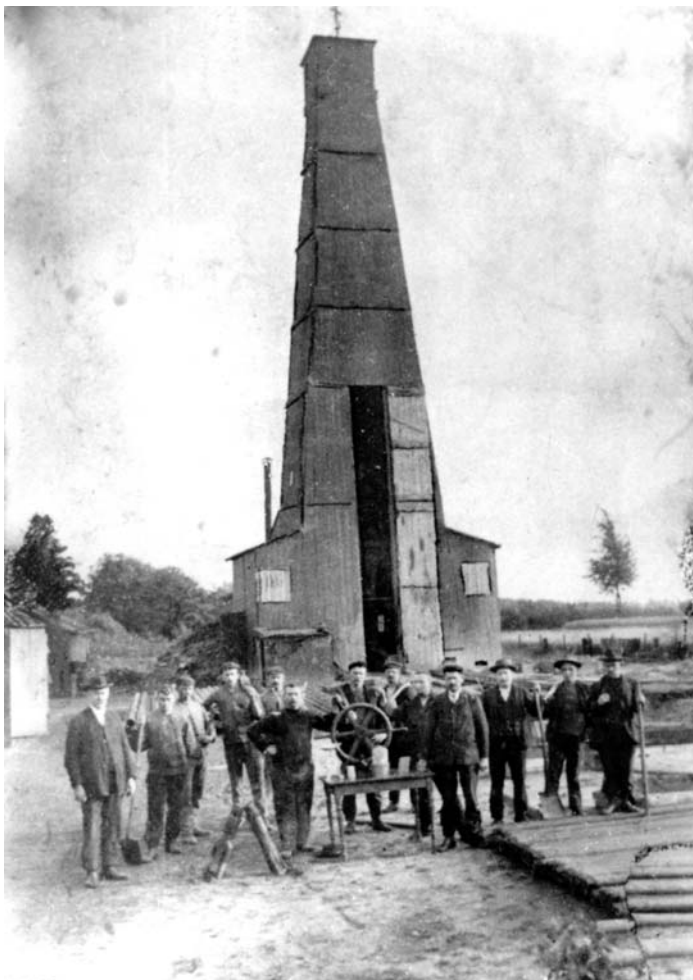
DE HISTORIE VAN DE VOORMALIGE BOORTOREN IN SEVENUM

Bij velen zal het niet bekend zijn, maar in de Limburgse en Brabantse Peel is in vroeger jaren op meerdere plaatsen naar steenkool gezocht. Zo ook in Sevenum, waar door de Staatsmijnen proefboringen zijn verricht.

De enige boortoren die Sevenum rijk is geweest, heeft tussen 1913-1915 gestaan in de buurtschap Op den Bergen, links van de Helenaveenseweg (gezien vanuit Sevenum). Dit gebied wordt wel de Gelderheide genoemd.

In totaal is de boortoren zo ongeveer anderhalf jaar in bedrijf geweest. In tweeploegendienst werd toen dag en nacht gewerkt, 's nachts bij het licht van carbidlampen. De arbeiders kwamen hoofdzakelijk uit de regio, onder meer uit de buurtschap De Vliegert-Grashoek (gemeente Helden). Hun pogingen waren succesvol, want de eerste laag steenkool zat op een diepte van bijna negenhonderd meter. De exploitatie was echter vooralsnog niet rendabel.

De boortoren was een stevige houten toren met een metalen binnenconstructie. Het wiel op de voorgrond diende om de buizen omhoog te trek-

ken in de boortoren. Het ontstane gat werd naderhand gedicht met linnen zakjes cement.

Het bovenste gedeelte van de boorinstallatie bestond uit een aantal zogenaamde mantelbuizen van honderd centimeter doorsnede. In deze buizen werden steeds dunnere met leem ingesmeerde buizen geplaatst, die door de stoommachine dieper in de grond werden gedreven. De ketel van de stoommachine werd gestookt met grote steenkoolblokken. Het opgegraven zand en gesteente werd in afgesloten kisten over spoor verzonden.

De stoommachine – die de boor aandreef – had massief ijzeren wielen en is met acht paarden van het station Horst-Sevenum gehaald. Dit is toen gedaan door de Gebroeders Van den Goor, namelijk Hen ('Nollen Hen'), die woonde op de tegenwoordige Venweg te Kronenberg, Grad ('Nollen Grad van Hazenhorst') en Mart ('Nollen Mart van de Heesbeemden'). Zij runden toentertijd een soort transportbedrijf dat bestond uit een paar wagens en karren en liefst acht aangespannen paarden. Het moeten voor die tijd ondernemende mensen zijn geweest.

Dit transport van de stoommachine was beslist geen kleinigheid. Je moet je voorstellen hoe slecht toen de wegen hier in de streek waren. De tegenwoordige Helenaveenseweg was er toen in het geheel niet. Deze is pas in 1935 als zandweg (!) aangelegd en in de jaren zestig van de vorige eeuw verhard. Toentertijd was het daar een woest heidegebied met wat karrensporen. Het vervoer moet een enorm karwei geweest zijn, dat ongetwijfeld veel bekijks zal hebben getrokken.

De buizen op de voorgrond van de foto werden door de Gebroeders Van den Goor in Belfeld gehaald met paard en wagen. Voordat de buizen de grond in gingen, werden deze met leem ingesmeerd. De leem lag opgeslagen in een kuil. Dat dit niet zonder gevaar was, blijkt wel uit het feit dat het paard van Nollen Hen er eens in belandde en met touwen en kettingen op het droge moest worden gebracht.

Enkele leidinggevende personen die aan de boortoren hebben gewerkt, waren in Sevenum-dorp in de kost. Sommigen beviel het goed, want Christiaan Schols bijvoorbeeld bleef er wonen. Boormeester Steins trouwde met Sophie Snellen en de directeur, die bij Sebastiaan Everts in de kost was, trouwde met een Sevenumse.

Toen de proefboringen waren afgelopen, is de boortoren afgebroken. In zijn geheel werd deze toen door de Gebroeders Van den Goor met kar en wagen en acht paarden naar Someren vervoerd. Deze werd daar weer opgebouwd voor verdere verkenningen. Ook dit transport er naar toe moet weer een hele 'operatie' zijn geweest in de toentertijd ondoordringbare Peel. Vaak moesten halverwege wagen en kar gedeeltelijk worden overgeladen, omdat men er niet door kon komen. Van de boortoren in Sevenum is dan ook niets meer over. Maar toch ... Sjraar Huijs (71), inwoner van Kronenberg en amateur-archeoloog en oud-boormeester, weet het volgende te vertellen: 'In het natuurgebied Heesbeemden – plaatselijk De Bengd genoemd – in de buurt van de voormalige vuilnisstort De Blakt liggen nog een tweetal buizen. Deze zijn van

gietijzer en zijn zo'n twee meter lang en een meter in doorsnee. Deze buizen zijn afkomstig van de voormalige boortoren. In een van de buizen zit een scheur.' Dit is hem jaren geleden verteld door Hen van den Goor zelf, die toentertijd deze buizen er naar toe heeft gereden. Men heeft ze gebruikt in het moerassig gebied om er een duiker te maken.

Evenals Sjraar Huijs is ook dorpsgenoot Jacq. Janssen (86) – amateur-historicus – bijzonder geïnteresseerd in de Sevenumse historie. Beiden zijn sinds enige jaren met name verknocht aan het stukje mijnbouwgeschiedenis van de boortoren. De gevonden buizen vormen de laatste tastbare herinneringen aan de boortoren.

Samen hebben zij uiteindelijk na veel zoeken ook de juiste plek kunnen vinden, waar de boortoren heeft gestaan. Voor het insmeren van de boorbuisen werd – zoals eerder gezegd – leem gebruikt. Deze leem werd door de Gebroeders Van den Goor met paard en kar aangevoerd vanaf de pannenfabrieken in Belfeld en Tegelen. Op de plek waar de boortoren heeft gestaan, moet dus leem in de grond zitten. Het is een feit, dat bomen op kleileemgrond beter groeien dan op arme zandgrond. Beiden zijn zij in eerste instantie gaan zoeken naar een plaats waar de bomen hoger zijn dan in de directe omgeving. En die plaats hebben zij gevonden, vlakbij het gebied waar thans het attractiepark Toverland ligt. Nadien zijn hier door Sjraar Huijs zo'n dertigtal proefboringen gedaan. Hij heeft er ook een put met afgewerkt carbide aangetroffen. Deze carbide was nodig voor de carbidelampen, zodat ook 's nachts kon worden doorgewerkt.

Elektriciteit was er daar toen niet. Het afgewerkt carbid werd in een put gedumpt.

Zoals gememoreerd, werd er ter plaatse tijdens de proefboringen steenkool aangetroffen, maar was de exploitatie toen vooralsnog niet rendabel. Uit de gegevens die Jacq. Janssen in 1982 heeft gekregen van het voormalige Geologisch Bureau in Heerlen bleek, dat bij de Helenaveenseweg in Sevenum op een diepte van 889,5 meter steenkool in de grond zat. Het was de bedoeling om die kolenlagen te gaan exploiteren als de mijnen in Zuid-Limburg uitgeput zouden raken. Zover is het echter nooit gekomen. In 1960 werd de gasbel in Groningen (Slochteren) ontdekt. Dat luidde nadien het einde van de mijnbouw in. In Vlodrop werd nog wel de schacht voor de Beatrixmijn gebouwd, maar de mijn zelf zou er niet meer komen. Ook in de Peelstreek liet men de steenkool onaangevoerd. Het was veel te duur om deze te gaan exploiteren, aardgas was veel goedkoper. Was er echter geen aardgas ontdekt, dan was de Peel waarschijnlijk veranderd in een mijngebied ...

Inmiddels is er ter plaatse een cultuurhistorisch monument van de voormalige boortoren gerealiseerd door de Heemkundevereniging Sevenum in samenwerking met de plaatselijke Groengroep.

In een volgende aflevering kunt u lezen hoe dit relict tot stand is gekomen.

Bert Billekens

NIEUWE PUBLICATIES

Jos Bouten, Annie Bouten, Nellie Voesten, Sraar Voesten [samenstellers], *Grubbenvorst en Lottum in krantenknipsels voor 1900*. Uitgegeven door Stichting Historische Kring Grubbenvorst-Lottum, verschenen september 2007. 275 pagina's. Prijs 25 euro. Verkrijgbaar bij Sraar Voesten (tel. 077-3661521).

Een viertal leden van de Historische Kring Grubbenvorst-Lottum vatte het plan op plaatselijke geschiedenis van Grubbenvorst en Lottum op te sporen en vast te leggen in een boekwerk. Zij deden dit aan de hand van een tocht door een drietal in Venlo en omgeving verschijnende bladen: het *Markt- en Aankondigingsblad van Venloo*, het *Venloosch Weekblad* (later het *Venloosch Nieuwsblad*) en de *Venloosche Courant* die vanaf 1868 gelijk liep met het *Venloosch Weekblad*.

Door het zeer grote aantal berichten enz. waren ze gedwongen niet verder te gaan dan de periode 1846 tot en met 1900. Het resultaat van vele uren lezen, kopiëren, knippen en plakken ziet u in een lijvig boekwerk van 275 pagina's. Het boek is chronologisch ingedeeld met soms onvermijdelijke overlappingen.

Bij het vluchtig doorbladeren van het boek valt meteen op dat de heren notarissen uit de naaste omgeving een ruim gebruik maakten van de genoemde bladen. Deze nogal zakelijke berichten worden echter steeds vaker afgewisseld met advertenties, overlijdensberichten, aankondigingen van concerten, ongevallen, zelfs moorden, en heel veel marktberichten.

De religieuze sector (het Rijke Roomse Leven) is ruim vertegenwoordigd: benoemingen van parochiegeestelijken, uitzending van missionarissen, zoeaven, inhuldigingen, kerkverfraaiingen, het meisjespensionaat enz. Ook de aanleg van de spoorlijn Venlo-Nijmegen v.v. valt in dit tijdvak. Zelfs legt een boot voor reizigersvervoer vaker in de dorpen aan.

De 'grote' landelijke politiek blijft vrijwel buiten beschouwing. Slechts een enkele verwijzing naar de provincie is terug te vinden. De lokale politiek daarentegen wist de weg naar de bladen wel te vinden (stemadvies bijvoorbeeld). Sportberichten komen ook niet voor, een enkel bericht over schijfschieten en beugelen daargelaten. De moderne sporten waren in deze streek nog niet doorgedrongen. Zeer de moeite van het lezen waard zijn de vele artikelen onder de titel 'Ingezonden': een schat aan informatie.

Een citaat tot slot uit het voorwoord van deze interessante regionale caeleidoscoop: 'velen van u zullen dit boek in een keer uitlezen'.

'Zegt het voort!'(blz. 26 e.v.)

Cas Heuvelmans

Petran Kerstjens e.a., *Kronenberg 75, levend dorp*. Uitgegeven en onder redactie van Heemkundevereniging Sevenum, verschenen op 7 oktober 2007. Geïllustreerd, 304 pagina's. ISBN 978 90 800582 9 3. Prijs 23,50 euro. Verkrijgbaar bij Heemkundevereniging Sevenum (Mgr. Evertsstraat 11, Sevenum) op zaterdagochtend tussen 10.00 en 12.30 uur en bij de familie Willems-van Enckevort (Kronenbergerweg 11, Kronenberg, tel. 467 1595) op maandagmiddag tussen 13.00 en 16.00 uur.

Aan de zo langzamerhand indrukwekkende reeks publicaties van Heemkundevereniging Sevenum is onlangs een nieuw deel toegevoegd. Bij gelegenheid van het 75-jarig bestaan van Kronenberg verscheen namelijk een lijvig boek over de geschiedenis van het dorp. In zes hoofdstukken laten de acht auteurs die meewerkten aan de publicatie slechts weinig aspecten van de dorpshistorie ongenoemd.

Hoewel de titel misschien anders doet vermoeden, gaat de aandacht ook in zeer ruime mate uit naar de periode voordat Kronenberg zich vanaf 1930 tot een dorp ontwikkelde. Het eerste hoofdstuk van bijna honderd pagina's is zelfs in zijn geheel gewijd aan die 'voorgeschiedenis'. Van alle 103 woningen en andere gebouwen die Kronenberg in 1948 kende, wordt niet alleen de bouwgeschiedenis maar vooral ook de bewoningsgeschiedenis beschreven. Geen detail blijft daarbij onbesproken. Met name voor genealogen biedt dit hoofdstuk een schat aan gegevens.

Tot 1930 kende Kronenberg geen gemeenschapsgebouwen. De bouw van een school (1930) en een kerk (1932) bracht daar verandering in. Pas vanaf dat moment kon Kronenberg uitgroeien tot een dorp met een eigen identiteit. Aan de school en de kerk en alles wat daarmee samenhangt, wordt in twee afzonderlijke hoofdstukken aandacht geschonken. In een ander hoofdstuk staan de verenigingen centraal, want als er één fenomeen is dat de saamhorigheid in een jong dorp kan bevorderen, is het wel een bloeiend verenigingsleven. Verder bevat het boek een hoofdstuk over de Tweede Wereldoorlog en de daaruit voortvloeiende gevolgen voor Kronenberg. In het afsluitende zesde hoofdstuk worden alle ontwikkelingen in het dorp in de afgelopen 75 jaar nog eens op een rijtje gezet en geanalyseerd.

De historisch verantwoorde teksten, de vele foto's (die in sommige gevallen een wat uitgebreider bijschrift hadden verdiend) en niet te vergeten het personenregister maken *Kronenberg 75, levend dorp* tot een uitgave die zowel voor (oud-) dorpsbewoners als voor geïnteresseerden in de regionale geschiedenis meer dan de moeite waard is.

Wim Moorman

**Theo Janssen, *Reizen door de Oude Peel. 20^e eeuw, mens en landschap in beweging.* Uitgave in eigen beheer van Theo Janssen (De Weel 4, Sevenum), verschenen op 2 november 2007. Geïllustreerd, 236 pagina's. ISBN 998-90-806627-3-5. Prijs 30 euro. Verkrijgbaar bij onder meer de lokale boekhandel en de auteur (info@peelverhalen.nl).
Zie ook <http://www.peelverhalen.nl/>**

In drie kloeke delen verhaalt Sevenummer Theo Janssen op luchtige wijze over de geschiedenis van de Peel. In de eerste twee delen heeft hij getracht 'een beeld te scheppen van het leven en werken van mensen in de Peel, een landschap in beweging' [p. 5]. In dit derde – en volgens de auteur laatste deel – wordt teruggekeken op de voorbije eeuw: het cultiveren van de Peel waardoor het een van de intensiefste agrarische gebieden van de wereld werd. Maar ook terugblikken op de gevolgen van deze agrarische bestemming: mineralenoverschot, milieuproblemen en de consequenties hiervan. Het deel is het sluitstuk van de 'reis door de Oude Peel'.

De verschillende aspecten worden een voor een benoemd en beschreven: het begin van het cultiveren van de Peel, de ontginning, de Tweede Wereldoorlog, de komst van de varkensindustrie, en de Peelbewoners. Het is een zeer leeswaardig boek geworden waarin voor eenieder iets te vinden is: de historicus, de geoloog, de geograaf, de archeoloog, de socioloog enzovoort vinden er allemaal iets van hun gading. Talloze foto's larderen de verhalen en veel materiaal wordt ook door bronvermelding ondersteund. Het boek, dat maar liefst 236 bladzijdes omvat, leest als een roman en leert veel over de streek. De waardering voor zijn werk is door het Prins Bernhard Cultuurfonds onderkend en heeft de auteur een Zilveren Anjer opgeleverd. De drie delen samen vormen een schat aan gegevens voor nu en vooral voor het nageslacht. De waarde van deze serie zit dan met name ook daarin.

Marcel van den Munckhof

Wim Moorman, *Haiti, avontuurlijk begin van Caribisch succes.* Uitgave in eigen beheer van Janssen de Jong Infra bv, Energiestraat 8 te Horst, verschenen op 3 oktober 2007. Geïllustreerd, 107 pagina's. ISBN 978-90-812361-1-9

'Terwijl in Nederland de wederopbouw nog in volle gang is, zoekt Janssen de Jong in 1952 zijn heil in het Caribisch gebied. Het Horster wegenbouwbedrijf aanvaardt een opdracht voor de aanleg van een weg en de startbanen van een vliegveld in Haïti.' Deze tekst vat in drie regels de inhoud van het boekje samen dat in het najaar van 2007 verscheen en

dat de historie van deze periode van het bedrijf vast wil houden ('nu het nog kan van de mensen die er nog zijn de verhalen op [...] tekenen' [p.7], zo schrijft de directeur in zijn voorwoord). Het is een heel lezenswaardig en vlot geschreven verhaal geworden waarin historie wordt afgewisseld met anekdotes en veel foto's.

De 'harde'geschiedenis blijkt uit hoofdstukken als die waar over de slechte voorbereidingen wordt gesproken: zo blijkt de communicatie een probleem te zijn (wanneer iets stuk gaat, hoe – en hoe snel – komt er dan vervangend materiaal?). De tropische omstandigheden (temperaturen van 48° C en forse regenbuien die tot gevolg hebben dat het werk maar liefst 71 dagen stil blijft liggen in een periode van vijf maanden en dat er forse schade is doordat asfalt wegspoelt) en de stroeve samenwerking tussen de 'Hollanders' en de zuiderlingen zorgen er voor dat de hele onderneming in financieel zwaar weer komt maar er uiteindelijk toch bovenop weet te komen dankzij de volharding van het personeel en uitbreiding van het werk naar Curaçao.

In de meer anekdotische sfeer zijn de verhalen over bijvoorbeeld de kerkelijke verplichtingen. Daaruit blijkt dat de Horstenaren 'miljonairs' waren in de ogen van de lokale pastoor. Na vier zondagen H. Mis en dito vrijgevigheid had de pastoor al een nieuw kazuifel (p. 78). Of in het begin waarin geschreven wordt over wie er aan het avontuur mee zou doen. 'Dat ik als protestant met het vliegtuig naar Haiti zou gaan, was overigens een doodzonde: de lucht was er volgens de protestanten voor de vogeltjes.' [p. 23], zo vertelt een van de deelnemers.

Ook zijn er veel foto's van documenten in afgedrukt. Zelfs het *Dagblad voor Noord-Limburg* wordt regelmatig aangehaald (hadden die er dan een verslaggever, zo vraagt uw recensent zich af?).

Het boek geeft een goed en gedetailleerd beeld van de onderneming Haiti. Vreemd eigenlijk dat het zo lang geduurd heeft voordat dit verhaal op papier is gezet. Gelukkig in elk geval is het nu wel gedaan en is het goed en professioneel gebeurd. Zeer aan te bevelen om een deel uit de geschiedenis van een van origine Horster bedrijf te lezen, een aanwinst voor de industriële geschiedenis van Horst! Het boek is een eigen uitgave van het bouwbedrijf en aldaar ook te verkrijgen.

Marcel van den Munckhof

Romé Fasol, *LATE HAVER en daarboven dromerige luchten. Herinneringen aan Valkenswaard, Nistelrode en Horst opgetekend voor Mariken, Kirsten en Karlijn.* Uitgegeven in eigen beheer. Verschenen op 21 september 2007 in een oplage van tweehonderd genummerde en gesigneerde exemplaren. Geïllustreerd, 231 pagina's. ISBN 978 90 9022054 3. Verschenen op 21 sep-

tember 2007. Het boek is inmiddels uitverkocht. Wel is het te leen in de Openbare Bibliotheek Horst.

Spreuk in het familiewapen:

ET BINI MODO TONIS, CERTE CARMINA FIUNT

(‘Ook met maar twee noten (fa-sol), kun je echt wel liederen maken’)

Ter gelegenheid van zijn 70e verjaardag schreef oud-burgemeester van Horst, Romé Fasol, zijn ‘memoires’ voor zijn kleinkinderen. Te beginnen met zijn jeugd jaren in het Brabantse Valkenswaard, waar hij geboren werd in een degelijke onderwijzersfamilie. Het jongensleven in Valkenswaard, met daarin verwerkt de ervaringen tijdens de Tweede Wereldoorlog, worden in het kort beschreven. Daarna zijn loopbaan in het bedrijfsleven (Philips) en de politiek. Wethouder, loco-burgemeester in Valkenswaard en burgemeester in Nistelrode en Horst.

Dan begint voor de Horster lezer het interessantste gedeelte van het boek. In chronologische volgorde passeren allerlei gebeurtenissen en personen uit de laatste decennia van de geschiedenis van Horst de revue. Op een soms luchtige, soms humoristische maar vaak ook serieuze maar altijd verhelderende manier worden zaken uit de doeken gedaan. ‘O ja, dat was toen’, of, ‘Och ja, dat was die’, waren gedachten die vaak bij me opkwamen tijdens het lezen.

Duidelijk komt naar voren dat hij twee regionale instituten een warm hart toedraagt, namelijk het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap, waarvan hij van 1991 tot 1999 voorzitter was en nu nog ere-lid en het Vincent van Gogh Instituut. Hiervan was hij van 1989 tot 2000 lid en voorzitter van de Raad van Toezicht. Regelmatig komen personen en gebeurtenissen uit deze omgeving aan de orde.

Besloten wordt het boek met een bespreking van zijn stamvaders. In dit laatste hoofdstuk wordt duidelijk waarom dit boek geschreven is. Als jongste, ‘late haver’, uit een gezin van zes kinderen is de schrijver ook de laatst overgeblevene van het gezin. Ouders, grootouders, broers en zussen zijn allemaal overleden. Hij is de laatste die de geschiedenis van zijn familie nog kan opschrijven en op deze manier voor het nageslacht, Karlijn, Kirsten en Mariken, kan bewaren.

Alles bij elkaar een lezenswaardig boek, vooral voor familie Fasol maar ook voor niet-familieleden die geïnteresseerd zijn in de geschiedenis van Brabant en Limburg.

Jan Vissers

BESTUUR LGOG KRING TER HORST

Voorzitter: De heer drs. M.P.G.M. van den Munckhof
Harrie Driessenstraat 3, 5961 TT Horst. Telefoon (077) 398 1833
E-mail: vdmunckhof@gmx.net

Vice-voorzitter: De heer drs. W.J. Moorman
Meterikseweg 153, 5961 CV Horst. Telefoon (077) 398 1606
E-mail: wim.moorman@hetnet.nl

Secretaris: De heer P.J.T. Vissers
Hertog Willemlaan 16, 5961 TK Horst. Telefoon (077) 398 4140
E-mail: dvissersgeurts@hetnet.nl

Penningmeester: De heer P. Jakobs
De Pelslap 7, 5961 LP Horst. Telefoon (077) 398 5242
E-mail: peter.jakobs@hetnet.nl

Lid: De heer drs. X.C.C. van Dijk
Berkelstraat 16, 5961 JL Horst. Telefoon (077) 465 4354
E-mail: x.van.dijk@raap.nl

Lid: Mevrouw M.E.A.P. Huijs-Oostveen
Molenveldweg 27, 5975 AH Sevenum. Telefoon (077) 467 2299
E-mail: m.huys-oostveen@home.nl

Lid: De heer ing. P.J.M. Jakobs
Gastendonkstraat 15, 5961 JW Horst. Telefoon (077) 398 6873
E-mail: pieter@delocht.nl

* Tot slot

Wist U dat het LGOG-gezinslidmaatschap slechts 8 euro kost? Het gezinslid is verder gewoon lid, maar de post ontvangt men slechts eenmaal per adres.

Opgave van een gewoon lid of een gezinslid is mogelijk op de website van het LGOG (www.lgog.nl) of door een briefkaartje te sturen aan LGOG, Postbus 83, 6200 AB Maastricht.

Kopij voor de volgende aflevering van *INFO LGOG Kring Ter Horst* (nummer 39, september 2008) kunt u inzenden tot 15 augustus 2008 naar het redactieadres: Meterikseweg 153, 5961 CV Horst. Telefoon (077) 398 1606. E-mail: wim.moorman@hetnet.nl